

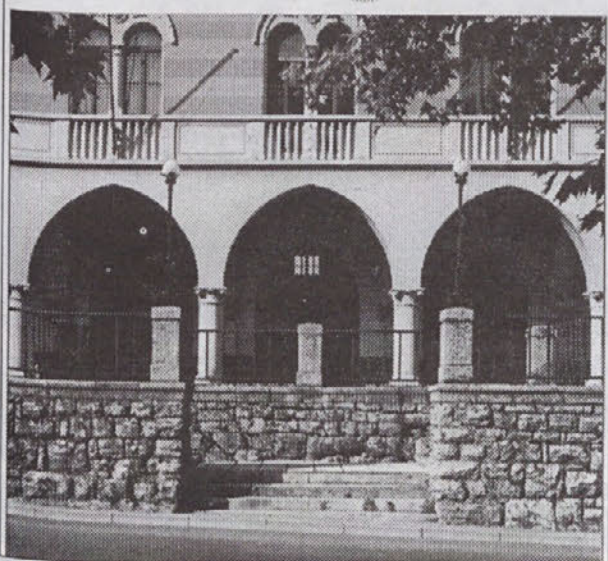
SNEŽNIK

Karta Ilirske Bistrice

KARTA MESTA
TOWN MAP
PIANTA CITTÀ

Neskoji gdi znanstvena radnja ne sigovt leho. Topografij osto
ni umantentuzi dno 10. Julija 1871.
The town map of Bistrica a geodesic work done on a high top
ographical survey. The map was printed in a printed at 15th July 1871.
Lo stannens dno 10. Julija 1871. Usto hakovica yllia era sedlo hodo
dno. La prave mognarita su un documento del 10. Julija 1871.

Ilirske Bistrice, diplomsko delo Bistričana Leona Maričića, je bila javno predstavljena 17. marca v Galeriji na Vidmu. Tovrstne karte so od nekdaj pokazatelj kulturnega pomena družbe in niso le enostavne preslikave njenega zunanega okolja, ampak predvsem izražajo človekovega znanstvenega udejstvovanja in specifično komunikacijsko sredstvo, ki služi le za orientacijo, čeprav je uporabnost kart mnogo širša. Karto je založila Občina Ilirska Bistrica, z besedilom sta jo dopolnila poznavalca krajevne zgodovine, Tomo Šajn in Tomo Šajn, prevoda v angleški in italijanski jezik sta delo prof. Zdenke Čeligoj in Tomo Šajn, oblikoval pa je ilirskobistriško podjetje Edis d.o.o., 5000 izvodov pa je natisnilo. Več na 4. strani.

zimski vzpon na Snežnik

Obilice snega (na vrhu ga je bilo 2 - 3 metre), nevarnosti plazov in težav s zmrzlo ceste do Sviščakov, so morali prizadevni organizatorji letošnji tradicionalni zimski vzpon preložiti za štirinajst dni. V soboto in nedeljo, 25. in 26. marca, se je na vrh Snežnika povzpelo 2600 ljubiteljev gora iz vse Slovenije, največja skupina pa iz Hrvaške. Večino pohodnikov je privabilo sobotno sončno vreme, v nedeljo pa eljski megli, vetru in mrazu pa jih je bilo precej manj, saj so se mnogi udeležili obnove vzpona na Porezen. Za dobro počutje in varnost planincev (tokrat ni nobene nezgode) so skrbeli: Planinsko društvo Snežnik Ilirska Bistrica, gorska služba, podgorski taborniki, domači policisti, vojska in zdravstveni delavci, jamarji društva Netopir, radioamaterji in Komunalno stanovanjsko podjetje Ilirska Bistrica. (Foto: Hinko Poročnik)

PRVA ŠTEVILKA ILIRSKIH TEM IN 180 LET OSNOVNEGA ŠOLSTVA V ILIRSKI BISTRICI

Dve novi zgodovinski publikaciji

Ljubitelji in priložnostni raziskovalci krajevne zgodovine in kulture na Ilirskobistriškem so že leta 1979 ustanovili "DRUŠTVO ZA KRAJEVNO ZGODOVINO IN KULTURO ILIRSKA BISTRICA" in kmalu zatem začeli izdajati zbornik **BISTRISKI ZAPISI**, v katerem so našli prostor prispevki iz krajevne zgodovine, kulture, arheologije, geologije, demografije, šemske dediščine itd. Ker se Bistriški zapisi dotikajo različnih področij raziskovanja, so se v zadnjem času pojavile želje in težnje po novi zbirki z bolj "zaokroženo tematiko", ki so ji nadeli ime **ILIRSKE TEME**. Prva številka **LETO POMEMBNIH JUBILEJEV 1994** je bila, skupaj s knjižico Dimitrija Grlja "180 LET OSNOVNEGA ŠOLSTVA V ILIRSKI BISTRICI", 24. marca predstavljena v Galeriji na Vidmu.

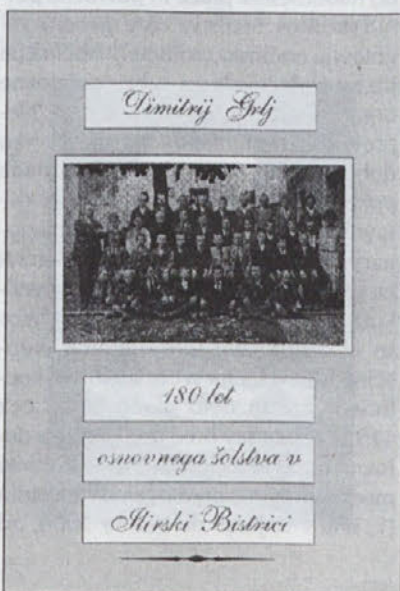
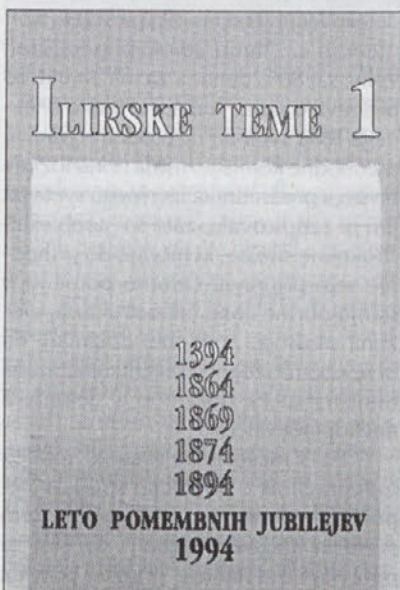
Nova publikacija pomeni začetek "sistematičnega zbiranja gradiva" iz preteklosti naših krajev, saj člani društva upajo, da bo "vzpodbudila k pisanju tudi druge avtorje in da bodo Ilirske teme v prihodnjih letih zapolnile številne vrzeli našega vedenja o krajih, kjer živi-

mo." Da ne bi bilo vse pozabljeno bodo tudi Ilirske teme ostale odprte za vse, ki želijo objaviti svoje raziskave o minulem.

Kot piše v uvodu uredniškega odbora (Dimitrij Bonano, Vladimir Čeligoj, Vojko Čeligoj, Franc Munih, Ivko Spe-

Tomo Šajn, Marica Gaberšnik, Ester Jurišević, Heda Vidmar, Vojko Čeligoj, Dimitrij Grlj in Vladimir Čeligoj

Od šunke do smisla vere

"Kmalu bo velika noč in bomo zopet jedli šunko," mi je veselo in zaneseno povedal znanec. "Da, kmalu bo velika noč," sem odgovoril, malo pomolčal in pristavil: "Pa ne zaradi šunke."

V dnevih, ko se police trgovin v mestu polnijo z najrazličnejšimi piščančki in zajčki ter v domove prihajajo prodajni katalogi z velikonočno ponudbo, moja misel hiti tja nazaj, k začetku te velike skrivnosti.

Za dvanajst mož, ki so pustili svoje običajno delo in življenje ter gnani od neznane notranje sile šli za Učiteljem iz Nazareta, je bil tisti petek strašno razočaranje. "Mi pa smo upali, da bo on rešil Izrael," sta v imenu vseh povedala tista dva, ki sta se napotila v Emavs. Pa ni šlo le za upanje. Zastavljalata so se jim še težja vprašanja. Smo morda zaman živeli? Smo zapravili svoja življenja? So bila ta tri leta, ki smo jih preživeli z njim samo nora, nepremišljena pustolovščina? Kaj je ta Kristus, ki nas je navdušil: goljuf ali Sin živega Boga? Od odgovora na taka vprašanja je bila odvisna njihova nadaljnja življenjska usoda. Kot strela z jasnega je v njihove turobne misli treščila novica, da "je grob prazen in so Gospoda vzeli". Še več: "Gospod je res vstal in se prikazal Simonu." Je to mogoče, je uresničil kar je napovedoval? Težko so verjeli, še celo takrat, ko so slišali tisti znani "Mir vam bodi". Eden med njimi je bil poklicni dvomljivec: "Če ne vidim njegovih ran, če se jih ne dotaknem, ne bom veroval." Toda tudi njegovo končno spoznanje ne potrebuje dotika, marveč le vero, saj se mu zašibijo kolena, ko izpove: "Moj Gospod in moj Bog!"

Od tistega nedeljskega jutra dalje se ljudje ločujemo ob praznem grobu. Za nekatere je Kristus umrl, in mrtvi ne vstajajo. Za druge je Kristus umrl, a je živ in iz njegove smrti je vstalo življenje.

Posledice so jasne.

Če Kristus ni vstal od mrtvih, tedaj so nebesa zaprta, zemlja je kraljestvo teme in smrti, križi kažejo norost, zvonovi pritrkavajo laž, človek ostaja ujetnik nesmisla in je obsojen na končnost.

Če pa je Kristus vstal od mrtvih, tedaj so nebesa odprta, raztrgane so verige greha, naša vera ni prazna, upravičeni so naši upi, človek zaznava smer večnosti in odpira se mu obzorje smisla. Tedaj križ kaže življenje in zvonovi oznanjajo veselo novico.

Spoštovani bralec, bralka, odločitev med dvema 'čejema' je v vaših rokah. Želim vam, naj bo svobodna. Iskreno pa upam, da skupaj slutiva, da gre za odločitev, ki presega merila dobro izbranega jedilnika. Tokrat šunka ni pomembna - za človeka gre!

Slavko Rebec

4. SEJA OBČINSKEGA SVETA

Razprava po straneh na vse strani

4. seja občinskega sveta je v sredo, 22. marca, vodil nosilec liste SDSS Vladimir Čeligoj. Svetnike je najprej seznanil z nedavno sprejetimi dopolnitvami Zakona o lokalni samoupravi, ki onemogoča združitve funkcije člana občinskega sveta in župana. V Občinskem svetu Občine Ilirska Bistrica je tak primer in Stanislava Prosenca bo najverjetneje nadomestil Julijan Lavrenčič iz iste stranke (LDS). Ker so svetniki določeno problematiko že dvakrat ali trikrat izločili so se, kljub pomislekom nekaterih, da bi bile bolj učinkovite krajše in pogostejše seje, lotili preobsežnega dnevnega reda (16 točk), zato so sejo po osmih urah prekinili in jo nadaljevali v ponedeljek (27. marca). V tako pisani družbi so začeli nekateri svetniki počasi izstopati, drugi, predvsem tisti, ki so bili v prejšnjem mandatnem obdobju daleč od občinskih centrov odločanja, pa se še iščejo in redko posežejo v razpravo. Zanimivo je, da se ilirskobistriški svetniki pri obravnavi določene problematike pogosto oddaljijo od njenega bistva in hote ali nehote zaidejo drugam. Če prezremo obravnavo za javnost manj pomembnih premoženjsko-pravnih zadev in soglasje k imenovanju Vojka Maglice za ravnatelja Osnovne šole Rudolfa Ukoviča v Podgradu, se je prava razprava tokrat razvila ob sprejemanju zaključnega računa Občine Ilirska Bistrica za lansko leto.

Večina razpravljalcev je menila da je poročilo strokovnih služb pomanjkljivo in nerazumljivo. Med svetniki je veliko članov, ki niso bili ne v nekdanji skupščini ne v izvršnem svetu, zato so slabše seznanjeni s politiko investicij, ki jim je bila v poročilu prikazana le za zadnje obdobje brez vpogleda v preteklost. Pomanjkljive so se jim zdele predvsem številke o porabljenih sredstvih za odpiranje novih delovnih mest, ker iz gradiva niso mogli razbrati povratnih informacij. Zavajajoče naj bi bile tudi številke o prodaji stanovanj. Nekateri so izrazili prepričanje, da lanska problematika ni toliko pomembna in da jo obravnavajo preveč pedantno, saj gre za nepotrebno izgubo časa o že porabljenem, namesto da bi odločali o bodočih investicijah, ki bi vsem omogočile boljše ali vsaj znosnejše življenje. Po dolgi in mučni razpravi zaključnega računa niso sprejeli. Strokovne službe morajo v enem mesecu pripraviti celoten seznam investicij od začetka do konca v skladu z izrečenimi pripombami.

Pri obravnavi predloga sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta za obrtno cono v Kosezah je šlo predvsem za vprašanje kanalizacije. Na pobudo krajanov Kosez in številnih interesentov za nakup zemljišča in gradnjo obrtnih delavnic, je izvršni svet že lani sprejel Program sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta, ki ga je izdelalo novogoriško podjetje Projekt. Nov zazidalni načrt predvideva drugačno strukturo in večje število individualnih stanovanjskih hiš z obrtnimi delavnicami, programske zasnove cone pa ne spreminja. V osnutku zazidalnega načrta, ki je bil septembra javno razgrnjen, je bilo največ pripomb na predvideno navezavo kanalizacijskega omrežja obrtne cone in vaške kanalizacije, ki ne obstaja. Pripomba je bila upoštevana. Lani je bilo rečeno, da se bo najprej pripravil glavni projekt za izgradnjo kanalizacije v Kosezah (idejni projekt je že narejen) in šele naknadno zgradilo omrežje s čistilno napravo. Svetniki so menili, da bi se moralo kanalizacijsko omrežje zgraditi prej kot obrtna cona. Občina s cono ne bo imela stroškov, ker bo podjetje Projekt samo zgradilo in prodalo objekte. Nov zazidalni načrt obrtne cone so sprejeli s pogojem, da investitor s Krajevno skupnostjo Koseze pripravi projekt izvedbe kanalizacije in čistilne naprave.

Na predlog lastnikov in uporabnikov kmetijskih zemljišč je Kmetijska svetovalna služba Il. Bistrica pripravila Od-

lok o uvedbi agromelioracijskega postopka za ureditev trajnih nasadov (9 ha) in Odlok o uvedbi agromelioracijskega postopka za ureditev pašnikov in travnikov (177 ha). Zemljišča so z družbenim planom občine do leta 2000 namenjena za kmetijsko proizvodnjo. Posegi se nanašajo na čiščenje in izravnavo terena, urejanje ograj in poti, manjša osuševalna dela, zatravitev in apnenje ter uvajanje donosnejših kultur z intenzivnejšo obdelavo. Investitorji ureditvenih del so lastniki ali uporabniki zemljišč, ki bodo investicije in vsa vzdrževalna dela na agromelioracijskem območju pokrili z lastnim deležem, del sredstev pa si bodo na razpisih zagotovili pri ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo. Sprejem programa ne bremeni občine, je le ovira pri pridobivanju republiškega denarja. Ker se odloka nanašata na manjše posege sta bila brez večje razprave sprejeta.

V nadaljevanju je župan spregovoril o načrtih za prenovitev občinske poslovne zgradbe. Nujno bi morali zamenjati strešno kritino, v slabem stanju pa so tudi hodniki, pisarne, sanitarije, električna napeljava in telefonija. Izvršni svet je že lani namenil za zamenjavo kritine dobra dva milijona tolarjev, z nekaj dodatnega denarja pa bi se dalo rekonstruirati tudi ostrešje, rešiti arhiv in pridobiti še dodaten večnamenski prostor. Poseben problem predstavlja neurejena okolica, zlasti gost promet in pomanjkanje parkirišč. Svetniki niso imeli nič proti obnovitvi strehe, ker je denar zanjo že odobren. Padel je predlog, da bi bilo nesmiselno prenavljati prostore brez sodelovanja državnih služb ker se republiška vlada nagiba k temu, da njene izpostave ne bi več plačevale najemnin. Sedanja sejna soba zadostuje potrebam, večnamenskih dvoran pa je v mestu dovolj. Občinski svet je zadolžil župana, da do naslednje seje stopi v kontakt z vsemi uporabniki okolice občinske stavbe, kajti le skupaj lahko razrešijo ta pereč problem.

O obnovitvi bistriškega srednjega šolstva je bilo v zadnjih letih že veliko izrečenega, predlogi pa so prišli le do nekdanje skupščine in izvršnega sveta. Glavni oviri sta bili pomanjkanje ustreznih prostorov in denarja. Če ne bo prišlo do hitre odločitve bo prepozno in vprašanje je, če bo Ilirska Bistrica sploh kdaj imela srednjo šolo. Med različnimi željami, nekateri so bili in so še za vzpostavitev gimnazije, ekonomske ali gospodinjske šole, se je v zadnjem času kot najbolj ustrezen izoblikoval predlog za ustanovitev poklicne šole

kovinarske usmeritve (IV. stopnja), ki bi bil sprejemljiv za ministrstvo in bi se financiral iz mednarodnih kreditov za prenovu objektov in izobraževanje strokovnega kadra. Da bi se na morebitno srednjo šolo čimbolj pripravili, je župan predlagal imenovanje komisije, ki bi preučila možnosti, pripravila predlog najustrežnejšega programa in vzpostavila stike s pristojnimi na državni ravni. Komisija mora biti strokovna, politično neobremenjena in sestavljena iz članov izven občinskega sveta, poiskati je treba le ustrezne ljudi, ki se na šolstvo spoznajo (po oceni svetnikov je takih strokovnjakov v občini dovolj) in se z njimi pogovoriti, saj je šolsko leto 1995/96 že izgubljeno. Na seji je bilo omejeno nekaj imen, potrebno pa bi bilo dodatno raziskati tudi interese sosednjih občin, če ne celo širšega območja. Sklenili so, da bo komisija poleg Branka Skrta, občinskega referenta za družbene dejavnosti, imela še 4 člane.

V zadnjem času je veliko število občanov izrazilo željo za najem praznih in neizkoriščenih prostorov v trnovski vojašnici. Župan se je s problematiko podrobneje seznanil in zahteve interesentov se mu zdijo upravičene. Nekateri najemniki že od podpisa pogodbe ne plačujejo najemnin, zaostalih obveznosti pa se je nabralo že za okoli 190.000 DEM. Ker se z njimi ni pravočasno prekinjalo pogodb in izterjevalo najemnin, naj občinski svet imenuje komisijo, ki bi razčistila stvari za nazaj in prekinila finančno nedisciplino. Ministrstvo za obrambo ne zahteva najemnin za begunski center in tankovske garaže (najemnine za ta del naj bi šle za sanacijo zemljišča, zastrupljeno predvsem z gorivom in odpadnimi olji). Obrtna cona v Trnovem je urejena le delno, sedanjí najemniki pa si želijo pri njenem urejanju imeti prevladujoč vpliv, saj 80% denarja za infrastrukturo prispevajo sami. Tudi za to točko dnevnega reda svetniki niso dobili gradiva predhodne komisije, ustna obrazložitev bivšega predsednika izvršnega sveta pa jim ni zadostovala, zato so pooblastili strokovne službe, ki morajo do prihodnje seje pripraviti celotno poročilo o stanju obrtne cone (infrastruktura, vložena sredstva, pogodbe, dolžniki), da bi se občina izognila plačilu najemnine ministrstvu za obrambo z denarjem davkoplačevalcev.

Po 3 mesecih so svetniki sprejeli tudi pravilnik o povračilu stroškov nepoklicnim funkcionarjem v občinskem svetu in njegovih organih, saj jim za opravljanje dolžnosti pripada pravica do nadomestila plače in povračila potnih stroškov. Sredstva za te namene zagotavlja občinski proračun, občina pa jih bo izplačevala na zahtevo delovne organizacije v kateri so zaposleni. Nepoklicnim funkcionarjem bodo lahko dobili največ 33% plače, ki pripada poklicnim funkcionarjem za poln delovni čas. Ker plače poklicnih funkcionarjev določajo republiški koeficienti za vsako občino posebej glede na velikost, število prebivalcev itd. in za letos še niso določeni (predsednika skupščine in izvršnega sveta sta imela koeficient 7,2 in neto plačo nekaj čez 119.000 tolarjev brez dodatkov za delovno dobo in uspešnost) so se svetniki med različnimi predlogi višine sejin (1. seja v trajanju do treh ur 3000, od

SKRB ZA VODE

Ali bo potok Jasenska pila postal mrtev betonski kanal

Potok Jasenska pila je, podobno kot vsi pritoki reke Reke, varstvena vodotok, ki se preprečile občasne poplave, ki ogrožajo bližnje stanovanjske objekte, je se z izvajalcem (Hidro Koper) pristopila k sanaciji potoka v dolžini 200 metrov (od mosta pri gostilni Spetič do železniškega nadvoza). Odkar je ob potoku Jasenska pila urejena kanalizacija se vanj počasi vrača vodni živelj - načrtovano tlakovanje obeh brežin in dna z betonskimi bloki bo povzročilo izgubo samočistilne sposobnosti, prekinilo zvezo s podtalnico in uničilo njegov naravni biotop. Postavljen je tlakovan in mrtev odvodni kanal.

V skladu z zakonom o vodah bi moralo biti obrežje potoka Jasenska pila urejeno tako, da bi se čimbolj ujemale z okolico: ena brežina bi morala biti naravna, druga pa utrjena, da bi se lahko s časom zarasla in omogočila nastanek drugotnega, čeprav siromašnejšega biotopa. V strugi bi moralo biti tudi več pregrad, ki bi tudi ob nizkih vodostajih omogočale minimalen pretok.

Izkoriščanje vodotokov in obvodnega prostora je zaradi različnih interesov prebivalcev (zaščita pred poplavami), industrije, ribičev (ohranitev življenja v vodi), kmetijcev (vir namakalne vode) in naravovarstvene stroke (vodotoke in njihove biotope ima za del narave in jih uvršča v hidrološko naravno dediščino) v ilirskobistriški občini povzročilo izgubo njihove prvotne podobe. Ker v Sloveniji tudi za to področje nimamo celovite študije, ki bi obravnavala vodotoke kot celovite ekosisteme in povežala različna spoznanja naravoslovnih

in tehničnih strok (hidrotehnika, geologija itd.), se k tej problematiki pristopa stihijno in kratkoročno, čeprav se najbrž vsi strinjamo, da je treba skrbeti za varstvo naravnih vrednot.

S takim posegom v Jasensko pila bo bistveno spremenila pestrost ljenja in njegov naravni izgled vidika ohranjanja naravne dediščine in upoštevanju estetskih kriterijev. Ilirskobistriškem so v prvotnem načrtu ohranjeni le bolj oddaljeni in neizkoriščeni vodotoki, ki jim bo človek in množični turizem v prihodnosti bolj spreminjal značaj, vodne vrednote in rastlinske dediščine bodo imele vedno manj možnosti za preživetje.

Slišati je, da podobna usoda čaka potok Sušec, ki teče skozi srednje rego mestnega jedra. Potok Sušec je najvišji rang varovanja, saj so stvene vode in ima status rezervne vzrejo matične jate soških pos-

treh do petih ur 5000, za daljše 7000 tolarjev; 2. seja sveta 100 DEM v tolarški protivrednosti, seje delovnih teles 1000 tolarjev na uro; 3. 5000 tolarjev za sejo sveta, 3000 tolarjev za seje odborov) na glasovanje odločili za drugi predlog, skupni znesek pa si lahko izračunate sami. Svetniki so se potem, ko

so rahlo spremenili pravilnik, da bodo sejinino dobivali na računih od 23. 12. 1994.

Na koncu so, zaradi socialnih željenih prosilcev, ki se zanimajo za manjšega števila vojaških stanovanj, še nekoliko spremenili načrt oddajo socialnih stanovanj v

Po Zakonu o lokalni samoupravi mora biti žig lokalne skupnosti sestavljen iz njenega imena in znaka. Že na decembrski seji so svetniki sprejeli sklep o pečatu Skupščine občine Ilirska Bistrica do sprejema statuta. Po navodilih ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije lokalne skupnosti lahko uporabljajo le žige s svojimi imeni in znaki, ne pa z imeni in simboli republike Slovenije. Med tremi variantami so se svetniki odločili za časovno žigo, čeprav je bilo tudi drugačne predloge.

ZDRAVSTVO • NALOŽBE

Prilogačetek gradnje nove zdravstvene postaje v Podgradu

10. marca, so na nekdanjem vojaškem igrišču v Podgradu stekle prve priprave za novo zdravstveno postajo, poleg bistriškega laboratorija druge letošnje naložbe v zdravstvo. V Krajevni skupnosti Podgrad in na občini so se s pristankom ministru za zdravstvo že lani odločili, da je bolje zgraditi novo zdravstveno postajo kot popraviti staro, ki deluje v higiensko neprimernih prostorih. Vsa dokumentacija (načrti, projekti) je bila pripravljena lansko jesen, z gradnjo pa bi morali začeti že decembra. Za zamudo je bila pritožba enega izmed konkurentov (Lesnina) na razpisu za izvajalstvo del, ki jih bo opravil Kraški zidar iz Sežane. Član gradbenega odbora Ivan Čupar, da bo stavba do junija dobila streho, stavbno pohištvo in fasado.

Član gradbenega odbora Ivan Čupar za novo zdravstveno postajo pripravilo ministrstvo za zdravstvo (10 milijonov) in stara občinska skupščina (3,5 milijonov). To je približno 1/3 vrednosti celotne investicije, do sprejema

letošnjega proračuna pa ne bo jasno, koliko denarja bo za novogradnjo namenil še ilirskobistriški občinski svet.

Po načrtih, ki jih je izdelalo bistriško podjetje Villa, bo v podgrajski zdravstveni postaji na 140 m² zdravniška in

zobna ordinacija, čakalnica, sestrska in patronažna soba ter vsi spremljajoči prostori (ločene sanitarije za paciente in osebje, garderobe, klubski prostor in kurilnica). Za postavitev električnih in strojnih instalacij bi investitor, Zdravstveni dom Ilirska Bistrica, potreboval še 10 milijonov tolarjev, ker brez njih ne bo možna notranja ureditev prostorov in kasnejša zidava lekarnice (70 m²). Krajanje Podgrada iščejo tudi dodatna sredstva, vendar jim je do sedaj uspelo pridobiti samo družbo Poliuretani-Plama, ki bo financirala nadzor.

Podjetje Micom iz Kopra (najemnik stare vojašnice, kjer naj bi stal poslovno-stanovanjski kompleks) bo moralo Podgrajcem zgraditi novo večnamensko dvorano, ker je stara predvidena za rušenje. Možnost za njeno postavitev veliko domačinov vidi v neposredni bližini nove zdravstvene postaje.

TURIZEM • RIBOLOV

Ribiška družina Bistrica na sejmu lova in ribolova

Ribiška družina Bistrica je od 2. do 5. marca sodelovala na 12. slovenskem sejmu ribiške opreme ter ribolova na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani z namenom, da bi prodajni možnosti bolje tržila in gospodarila z vodami na Ilirskobistriškem. S pomočjo nove opreme zložene so se obiskovalci (tudi v italijanskem, angleškem in hrvaškem jeziku) seznanili z ribolovnimi režimi reke Reke in njenih pritokov ter obeh umetnih jezer. Bistrica je dobila prostor na stojnici Zveze ribiških družin Primorske skupaj z RD in Tolmin, na njej pa so se v času sejma "dežurali" Zlatko Jenko, Miloš Žbogar, Marot, Jože Pipan, Marjan Prešeren, Dinko Skrt in Edo Lenarčič.

BISTRICA, RD IDRIJA, RD TOLMIN

RD Bistrica so pripravili razstavo stabijskega pribora, fotografije trofejnih rib, kaseto s posnetki revirjev, preparirane pošto postrvi, ščuke, smuč, križanec, linj, rak jelševca, rečna školjka brezoboka) pagandni material. Na shematskem priložile predstavljene bistriške ribolovne Mola, Klivnik) in gojitvene vode (Padež, Mola, Mrzlek, Premski potok, Posttev, Dolenjski, Bistrica, Kukurjevca, Dolenjski in Dleto).

RD Bistrica že vsa leta skrbi za ribji živelj in vlagati v gojitvene vode. Krape kupujejo (od 1,5 kg naprej) in jih vsako leto (dve toni) vlagajo največ v Molo, postrvi v Klivnik in Reko. Ščuko so pred časom vlagali v Molo, zdaj pa se že drsti sama, kar velja tudi za smuča v Moli in v Klivniku. Raka jelševca (pred dvajsetimi leti ga je skoraj iztrebila kuga) so ponovno naselili v obe jezera in v Reko, saj so se pogojji za ribji živelj in športni ribolov precej izboljšali z ustavitvijo obratovanja največjih onesnaževalcev

na sejmu Emona Ribišto, so domači ribiči prisiljeni kupovati ribji zarod in ga vlagati v gojitvene vode, kjer je ribolov prepovedan. Po dveh letih ribe iz gojitvenih potokov izlojijo in vložijo v ribolovne vode. Krape kupujejo (od 1,5 kg naprej) in jih vsako leto (dve toni) vlagajo največ v Molo, postrvi v Klivnik in Reko. Ščuko so pred časom vlagali v Molo, zdaj pa se že drsti sama, kar velja tudi za smuča v Moli in v Klivniku. Raka jelševca (pred dvajsetimi leti ga je skoraj iztrebila kuga) so ponovno naselili v obe jezera in v Reko, saj so se pogojji za ribji živelj in športni ribolov precej izboljšali z ustavitvijo obratovanja največjih onesnaževalcev

• RD Bistrica šteje 203 člane, 42 mladincev in 26 pionirjev. Ribiški okoliš RD Bistrica obsega reko Reko od izvira v Dletu do izliva v Skočjanske jame (49 ha) ter akumulaciji Mola in Klivnik (110 ha). V reki Reki, ki je mešana voda, živijo ciprinidi (krap, linj, grba) in salmonidi (potočnica, soška postrv, križanec in šarenka). V Klivniku živijo salmonidne vrste in smuč, v Moli pa ciprinidi (krap, mre, srebrni koleselj, pritlikavi somič), somiči in ščuke.

Zveza ribiških družin Primorske je novembra lani izdala spominsko knjižico, v kateri so na kratko predstavljena štiri desetletja "nenehna prizadevanja za napredek sladkovodnega ribištva na Primorskem", čeprav so se v sedmih ribiških družinah ves čas ubadali s problemi organiziranja, delovanja in z onesnaževanjem voda. RD Bistrica je v tej knjižici še posebej omenjena pri vzreji soške postrvi, ki je največja posebnost jadranskih rek. Ker ji je grozilo izumrtje (s križanjem jo je uničevala potočna postrv), so ribiške družine Primorske v osemdesetih letih pospešile umetno vzrejanje te vrste, prvenstvo v umetni vzreji pa ima prav RD Bistrica, ki je, kljub zatrevanju strokovnjakov da umetna vzreja soške postrvi ni možna, dokazala nasprotno in opravila pionirsko delo.

1. aprila bo RD Bistrica pripravila družinsko srečanje na jezeru Klivnik z odprtjem ribolova na salmonide.

PROMET

Vozimo se po slabih cestah. Denarja ni!

Dokler ne bo sprejeta strategija razvoja cestnega omrežja v Sloveniji, bo ministrstvo za promet in zveze pripravljalo za vsako leto prednostni seznam investicij. Občina Ilirska Bistrica se je letos uvrstila nanj s tremi projekti: z rekonstrukcijo dela ceste Il. Bistrica - Podgrad (v smeri proti Podgradu in Harijam od obnovljenega odseka pri Zalču), potrjeno je asfaltiranje zadnjih treh kilometrov ceste Il. Bistrica - Zabiče - Novokračine in rekonstrukcija dela ceste Spodnja Bitnja - Obrov od Prelož do Pregarj z obnovo mostu čez Reko v Spodnji Bitnji. Na Ilirskobistriškem se je v zadnjih letih močno povečal tovorni in potniški promet, saj v poletnih mesecih prihaja celo do prometnih zamaškov. Z upanjem, da bo Občina Ilirska Bistrica nekoliko podprla tudi na državni ravni, je Občinski odbor Slovenske ljudske stranke v Il. Bistrico povabil Žarota Preglja, predsednika Odbora za infrastrukturo in okolje Državnega zbora Republike Slovenije. Petkovega sestanka (10. marca) so se udeležili še župan Stanislav Prosen, strokovna sodelavka občinskega sveta Vojka Lenarčič ter občinska svetnica iz vrst SLS Ivan Boštjančič in Ivan Barba. Po ocenah bi bilo za izvedbo vseh treh projektov dovolj 200 milijonov tolarjev.

Župan Stanislav Prosen je orisal probleme, ki jih ima občina s cestami. Cesta Ilirska Bistrica - Postojna je že 20 let zaprta za tovornjake, čeprav po njej poteka promet večje tonaže za lokalne potrebe. Večina tovarnega prometa se odvija po cesti Il. Bistrica - Podgrad. Mednarodni mejni prehod Jelšane leži na pomembni prometnici, ki veže Slovenijo in Hrvaško. Il. Bistrica to prometnico potrebuje že zdaj, še bolj pa jo bo potem, ko se bodo uredile razmere v sosednji državi. To cesto naj bi se razbremenilo z ureditvijo ceste Il. Bistrica - Zabiče - Novokračine, saj je tam predviden maloobmejni prehod. Zadnjim trem kilometrom manjka samo še asfalt. Premski most je v slabem stanju. Eden izmed nosilnih stebrov je že zelo načet. Na županov naslov prihaja veliko peticij krajanov Spodnje Bitnje v katerih zahtevajo, da se most popravi, ker bo drugače cesta proti Pregarju zaprta.

Vojka Lenarčič je na kratko predstavila probleme z obnavljanjem ceste Podgrad - Pivka. Za občino bi bilo najbolj primerno hitro obnavljanje ceste od Il. Bistrice proti Podgradu - stara je trideset let in je bila grajena za osebni, ne za tovorni promet (preozko cestišče, sporni nagibi). Dokumentacija je pripravljena za približno 4 kilometre v obe smeri od Zalča. Sporni so tudi nepri-

merni ovinki na mostu čez Reko in prehod čez železniško progo pri Lesonitu. Boljša rešitev kot podvoz ali nadvoz se zdi obvoznica, ki bi se za Transportovo ograjo (da ne bi uničili kmetijske površine) povezala s cesto proti Pivki. Problematična je tudi rekonstrukcija dela magistralne ceste pri gostilni Urbančič. Občani imajo veliko pripomb zaradi zavijanja hrupnih Transportovih tovornjakov, ki močno uničujejo cestišče. Dokumentacija je v izdelavi. Poseben problem predstavlja 300 let star most čez Reko v Spodnji Bitnji, saj je deloma cestišče, deloma vodni objekt in ga je letošnja visoka voda še dodatno poškodovala. Za njegovo ureditev je občina že pridobila soglasje spomeniškega varstva, potrebovala pa bi 10 milijonov tolarjev. V naslednjih dveh letih naj bi prišlo tudi do rekonstrukcije cestnega prehoda čez železniško progo pri Iliriji.

Ivan Boštjančič je povedal, da je ministrstvo za promet in zveze že lani obljubilo nadaljevanje rekonstrukcije ceste Il. Bistrica - Podgrad. Dokumentacija za vso dolžino naj bi bila pripravljena, vendar ni. Neza-dovoljstvo vseh, ki se vozijo po najslabši cesti v občini vidno raste - materialna škoda na vozilih se z vsakim dežjem meri v velikih vsotah. Stvari bi bilo potrebno preveriti na pristojnih naslovih.

Žarot Pregelj je prepričan, da se bo republiški proračun sprejemal šele junija. Ko bodo razpisi končani bo že jesen in vprašanje je, kdaj bo nakazan denar za odobrene projekte. Občini Il. Bistrica je svetoval, naj bolj realno oceni svoje možnosti. Letos bi bilo opravljeno že veliko dela, če bi rekonstruirali most v Spodnji Bitnji in odsek ceste Il. Bistrica - Podgrad. Po njegovem bi bil dolgoročni cilj občine priprava na načrtovano hitro cesto Reka - Postojna, ki naj bi potekala preko Knežaka. Ko bodo na Hrvaškem zgradili jadransko magistralo se bo vezala nanjo. Hrvaška je zelo zainteresirana za cesto Reka - Rupa - Kozina, ki pa jo na zahodu odklanjajo zaradi kriznih razmer. Slovenije gradnja nove prometnice ne zanima, ker bolj potrebuje cesto Trst - Ljubljana - Bu-

dimpešta. Za Reko je nelogično, da bi se vezala z drugim pristaniščem. Bolj bi jo morale zanimati povezave v smeri proti severu in s tem dejstvom se je na sestanku v Ljubljani strinjala tudi hrvaška delegacija. Sedanja cesta Reka - Trst ni več toliko obremenjena. Če bi jo obnovili, bi zadovoljila vse potrebe tudi glede možnih ekoloških nesreč. Slovenije zaenkrat ne zanima gradnja cestnih povezav s Hrvaško, tako da bo tudi za Il. Bistrico ostalo marsikaj po starem. Če se bo situacija umirila, se bo verjetno dalo več narediti v naslednjih petih letih. Na koncu je prisotnim svetoval, da se ilirskobistriške zahteve (letošnje in dolgoročne) vztrajno pošilja ministrstvu, predsedniku Državnega zbora in njemu kot predsedniku Odbora za infrastrukturo in okolje.

LEON MARIČIČ, avtor Karte mesta Ilirska Bistrica

DANES IMA V SLOVENIJI SVOJO KARTO ŽE MNOGO MANJŠIH MEST

Karta Ilirske Bistrice je diplomsko delo Leona Maričiča, absolventa visokošolskega študija na Oddelku za geodezijo Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani in študenta Geodetske uprave Ilirska Bistrica. Pripravljala dela za karto v merilu 1 : 5500 je začel izvajati že v okviru študija po posebnem programu in z njimi nadaljeval v diplomski nalogi. S tem je dobila namesto poizkusnega izreza, ki ne bi služil praktičnemu namenu, že popolnoma dokončne in uporabne materiale za karto mesta. Sam je zbral vse potrebne podatke o topografski in tematski vsebini, zemljepisna imena (okrog 200) ter izdelal kartografske in založniške originale linijskih, površinskih in točkovnih elementov. Po oceni mentorja prof. dr. Branka Rojca, gre za izredno kvalitetno kartografsko delo, saj so podobna diplomatska dela zelo redka tudi v tujini.

Verjetno ni nikogar, ki zaradi različnih vzrokov ne bi kdaj vzel v roke karto Ljubljane. V čem se karte manjših razlikujejo od kart večjih mest in kakšen naj bi bil njihov pomen?

Karte manjših mest pokrivajo majhna območja in so zato izdelane v zelo velikih merilih. Osnovni orientacijski element je, tako kot pri večjih mestih, ulična mreža, vendar tu mnogih značilnosti ni (npr. javnega prevoza, dolgih in širokih ulic, domačini so komunikativnejši). Karte manjših mest nimajo takšnega praktičnega pomena, saj je marsikatero manjše mesto v radiju gibanja pešca. Zato pa morajo biti tu bolj poudarjeni drugi pomeni kot so: kulturni, zgodovinski, promocijski, marketinški. Ti so pri manjših mestih toliko bolj opazni, saj ni računati, da si bo takšno mesto privoščilo še kakšno karto. Karta manjšega mesta je vsekakor tudi kulturni izdelek - mestu, ki se ponaša s tako karto, pa prav gotovo pripomore k večjemu ugledu pred tistim, ki je nima. Zgodovinski pomen se pokaže šele v prihodnosti, ko lahko znanjci zelo natančno ugotovijo poglobljene značilnosti mesta v letu izdelave karte. (Predstavljajte si dragocenost karte Ilirske Bistrice iz prejšnjega stoletja, če bi obstajala!) Karta mesta je tudi zakladnica geografskih imen. Z opisom mesta in predstavitvijo v slikah poleg karte služi mestu kot dober promocijski material, z dodatkom reklamnih oglasov eventualnih sponzorjev pa dobi tudi marketinški pomen.

To je prva karta Ilirske Bistrice za javno uporabo. Jo imajo tudi sosednja mesta?

Ilirska Bistrica karte mesta pred tem izdelkom ni imela. Obstajajo temeljni topografski načrti (TTN), ki so izdelani za celotno Slovenijo, vendar so namenjeni zgolj za strokovno uporabo in niso dostopni širšemu krogu uporabnikov. Če se primerjamo s sosednjimi mesti lahko povem, da ima Postojna svojo karto že od leta 1985, Sežana od leta 1991, Piran in Portorož sta mestno karto dobila šele pred kratkim (1993), karta Kopra je v izdelavi, Izola pa je sploh nima.

Je ideja za nastanek karte vaša ali je bilo posredi naročilo?

Spodbudo za izdelavo karte sem dobil pred leti, ko sva s kolegom na višješolskem študiju geodezije pripravljala diplomsko delo z naslovom "Izdelava karte Ljubljane z okolico". Marsikdo v Ilirski Bistrici me je večkrat oštel v slogu: "Zakaj karta Ljubljane? Bistrica nima še nobene karte!" Takrat sem nekoliko v šali, hkrati pa prepričan, da je to iz-

vedljivo, odgovarjal: "Karta Ilirske Bistrice je razviritvena za drugostopenjsko diplomsko". Med študijem sem na to sicer nekoliko pozabil, ko je prišel čas za odločitev pa se nisem dvomil. Ker je obstajala nekaj let stara ponudba Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo Občini Ilirska Bistrica in je v tem času že nekoliko utonila v pozabo, sem jo hotel obuditi. S kartografskimi izkušnjami sem uspel pridobiti nekatere pristojne na občini za finančno podporo pri izdelavi karte v sklopu moje diplomske naloge. Motiv za izdelavo karte je bila vsekakor tudi moja želja, da mesto izkoristi enkratno priložnost in dobi karto iz rok domačina, kar ji vsekakor daje še večji kulturni pomen in boljšo kvaliteto, predvsem vsebinsko točnost.

Vaš mentor je na predstavitvi dejal, da ste opravili zahtevno delo. Kdaj ste začeli in s kakšnimi težavami ste se srečevali?

Karta je začela nastajati v septembru leta 1993. Izdelava katerekoli karte je zelo obsežno ustvarjalno delo in ne pomeni le tehničnega izrisa vsebine, ampak tudi mnoga predhodna dela, kot so izdelava idejnega projekta in obsežna redakcijska dela. Sem spadajo npr. definiranje namena in preciziranje možnih uporabnikov karte, določitev vsebine karte in metod prikaza posameznih elementov, izbira matematične osnove in kartografskih virov, geografsko proučevanje območja karte, priprava podatkov, oblikovanje, izbira tehnologije in še mnoga druga dela. Pri izbiri vsebine karte sem pogrešal redakcijski odbor, v katerem pri izdelavi podobnih publikacij sodelujejo predvsem mestna turistična društva.

Kdo bo najpogosteje posegel po karti? Ste imeli kakšno skupino uporabnikov še posebej v mislih?

Karta je namenjena vsem vrstam uporabnikov. Razdelil bi jih na obiskovalce in domačine. Med prvimi so v večini primerov turisti, čeprav Ilirska Bistrica ne premore turistično atraktivnih znamenitosti. Ti so tista skupina, ki uporablja karte ob vsakem času in kjerkoli: med načrtovanjem obiska mesta, v zaprtem prostoru ter med gibanjem po mestu. V prvem primeru jih bo zanimalo do kje segajo mestne površine, kako so razporejene industrijske, stanovanjske in druge četrti, kje so koncentrirani najzanimivejši objekti, železniška in avtobusna postaja, potek glavnih tranzitnih cest z imeni predelov mesta in vod. Na terenu pa turist potrebuje več podrobnosti, zato je potrebno označiti objekte, ki so pomembni za orientacijo. Pešec in avtomobilist se v prvi vrsti orientirata po ulicah in njihovih imenih.

Poleg tega je priporočljivo, da so označeni pomembni markantni objekti, ki so vidni iz večjega dela mesta (večje zgradbe, cerkve, spomeniki itd.) Za razliko od večjih mest, kjer prevladujejo turisti-pešci, manjša mesta obiskujejo predvsem turisti-avtomobilisti, ki se zanimajo pretežno za prometne karakteristike v mestu: klasifikacijo cest, parkirišča, bencinske črpalke, avtomehanične delavnice, pralnice itd. Pešci so odvisni od postaj javnega prevoza, železniške in avtobusne, ter razdalj od njih do pomembnejših objektov oz. zanimivosti v mestu. Za ocenjevanje razdalj potrebujejo podano merilo, zlasti v grafični obliki. Zaradi obmejne lege je pri določitvi vsebine karte potrebno računati z nakupovalci s Hrvaške, ostali obiskovalci pa so še poslovneži, avtoprevozniki, obiskovalci državnih in občinskih uprav, športnih, kulturnih in drugih prirediteljev. Med domačini bi izločil učence osnovnih šol pri pouku spoznavanja domačega kraja, razne upravne organe, predvsem geodetsko upravo za vodenje evidenc o prostoru, planerje (urbaniste, krajinarje, organizatorje prirediteljev), komunalne in ostale ustanove, podjetja, vojsko, policijo in vse ostale prebivalce, saj sem prepričan, da ni nikogar, ki ne bi izvedel vsaj nekaj novega o svojem kraju.

Kako ste izbrali format, merilo in območje glede na končno podobo karte?

Pri izbiri teh treh elementov za karto Ilirske Bistrice sem bil v veliki meri vezan na pogodbo med založnikom Občino Ilirska Bistrica in izvajalcem IGF-om. V njej je bilo sklenjeno, da se karta izdela v merilu 1:5000 in natisne na format papirja B2 (500 x 707 mm). Merilo in format sta bila torej določena vnaprej, s tem pa tudi območje karte. Pri izbiri koristnega formata karte sem moral predvideti še prostor za legendo in seznam ulic. Edino kar sem lahko izbral je bil položaj formata med prečnim in pokončnim ter premikom tega v smerih sever-jug in vzhod-zahod. V obeh smereh sem določil pomembna objekta na robu koristnega formata lista, ki bi ju še moral prikazati na karti. To sta bila oba mesta čez Reko: na zahodu Zareški in na jugu Koseški. Izhajajoč iz teh smernic in glede na obliko zazidanega območja, je boljša rešitev pokončni format, vendar si je založnik zaradi priročnosti želel prečnega. Tu pa so se začele težave. S prečnim formatom bi bila na karti prikazana soseska S 13 le v manjšem delu. Na karti tako ne bi bilo kar treh ulic od 39. v mestu, predvsem pa bi izostala dovozna cesta v sosesko kot pomemben komunikacijski element. Zaradi tega sem predlagal spremembo merila v 1:5500. V tem merilu bi bilo prikazano celotno zazidano območje mesta, kot tudi del soseske S 13 v projektu, pri tem pa kartografski prikaz zaradi manjšega merila ne bi bil znatno oškodovan, saj to merilo še zagotavlja dovolj natančen izris detajla, kot tudi oštevilčbo hiš. Končno je to merilo potrdil tudi založnik. Legendo, seznam ulic in kolofon sem postavil desno od koristnega formata karte; naslovnica, pregledna karta Slovenije, opisi mesta, fotografije in pomembnejši naslovi pa so našli prostor na hrbtni strani.

Oblikovalec Edo Seles, prof. dr. Branko Rojc, Leon Maričič in Dimitrij B.

Vsako znanstveno delo temelji na virih. Katero literaturo ste še uporabljali če vemo, da ste morali zajemati podatke iz kartografskih publikacij?

Ena izmed pomembnejših in obsežnejših predhodnih del pri pripravi karte mesta je prav gotovo zbiranje podatkov in njihova obdelava, saj sem moral preučiti celo vrsto virov, ki si pogosto nasprotujejo. Vire, iz katerih sem jemal podatke, imenujemo kartografski viri. Pri zbiranju podatkov sem se v veliki meri naslanjal na moje poznavanje mesta. Po značaju in stopnji njihove uporabe delimo kartografske vire na: osnovne, dopolnilne in pomožne. Osnovni kartografski viri so tisti, iz katerih se povzema velika večina podatkov predvsem topografske vsebine. Za karto Ilirske Bistrice sem uporabljal Temeljni topografski načrt v merilu 1:5000 (TTN 5). Osnovni kartografski viri raznih tematik so bili npr. Evidenca hišnih števil (EHIŠ), Katalog podjetij in obrti v Občini Ilirska Bistrica ... Dopolnilni viri so tisti, ki jih uporabljamo kot kontrolno osnovnim kartografskim virom. Ti so bili: Topografska karta v merilu 1:25000, katastrski in zazidalni načrti, aeroposnetki, sezname naselij, ulic. Pomožne vire uporabljamo za širše informiranje kartografa o območju prikaza. Tu sem uporabljal npr. Slovar slovenskih krajevnih imen, Enciklopedijo Slovenije, geografsko študijo Pokrajina med Snežnikom in Slavnikom.

Ste zbiranju geografskih imen namenili poseben poudarek? S kakšnimi težavami ste se srečevali?

V različni literaturi, ki zajema ves slovenski prostor, sem zasledil imena za katera lahko trdim, da so bodisi plod grobih napak (namesto Gorenc Gorenje) in niso avtentična (Sibirija). Nekaterih sploh nikjer nisem našel (Novi svet). Čeprav nisem ne jezikoslovec ne geograf, sem se odločil, da bom skušal take napake popraviti, hkrati pa poiskati še kakšno ime, ki gre v pozabo. Pri tem delu so mi bili v veliko pomoč sokrajani. Vsakega posameznika ne bom posebej omenjal, saj jih je bilo okrog 30. Pri izbiri, zapisu in lociranju imen sem naletel na različne težave. Geografskega imena ni dovolj le poznati, ampak ga je potrebno na karti tudi locirati. Med različnimi oblikami imen sem se moral odločiti za zapis z znaki knjižne-

ga jezika, ki so najbližji dialektu (točno) ali za prevod v knjižni jezik. Ravnal sem oba načina. Ravnanje po načelu, da se vsako ime, pri čemer se obe obliki ne razlikujeta veliko, še v knjižnem jeziku. Pravilnih primerov ne bom ocenjeval, vsekakor pa rad pred izidom prihodnjih izdaj vzpodbudil k sodelovanju tudi jezikoslovca. Nastanek karte in kartografski viri so podrobneje v diplomskem delu, ki bo dostopno v knjižnici Makse Samsarjeve.

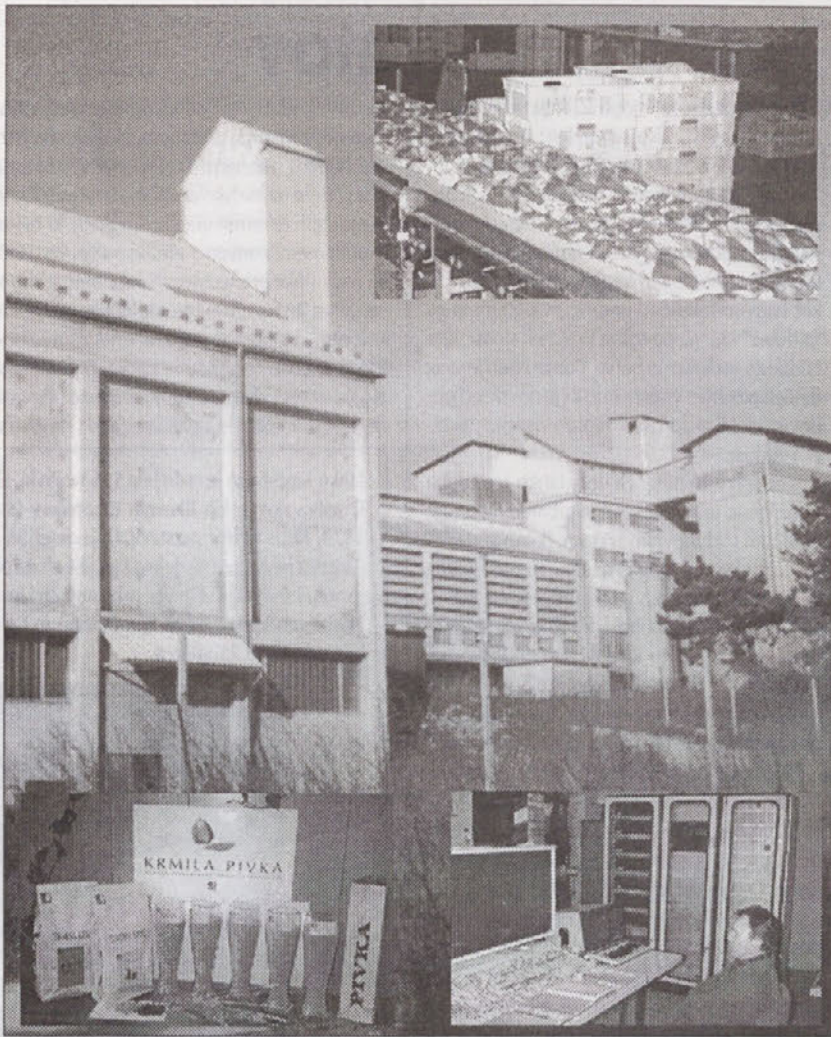
Bi nam povedali še nekaj o tehnični izvedbi?

Karta je bila izdelana z uporabo specialnih dimenzijsko stabilnih filmov in reprodukcij postopkov. Kartografski prikaz (slika) je sestavljen iz treh različnih grafičnih elementov: pike, ploskve. Tako razlikujemo točkovno, površinsko in ploskovno kartografsko. Z linijskimi znaki so prikazani ste, železnice, plastnice; s površinsko ploskovo, gozdne, parkovne, skake površine ..., točkovi pa so točkovi znaki, ki so pojasnjeni v legendi. Na linejskih znakih sem izdelal vuro na filmih, prevlečenih z grafičnim fotokemičnim postopkom. Površinske znake, točkovne znake sem montiral na filme. Tako sem izdelal 22 založniških originalov za karto, element posebej (za ceste, planine, vode ...)

Kaj bi se še dalo storiti v zvezi s kartografskimi prikazi ilirskobistriških krajev?

Upam, da karta mesta Ilirska Bistrica zadnji kartografski izdelek občine. V mislih imam nekatere druge kartografske prikaze npr. turistično karto občine, planinsko karto, izletniško karto, niške planote. Navsezadnje lahko ta karta s svojo topografsko vsebino kot dobra osnova za prikaz tematik (prodajal, obrti in drugih). Iz nje lahko s povečavo izdelamo tudi stensko karto. Seveda tudi kartografski prikazi v veliki meri odvisni od finančnih sredstev, upam, da bodo občina ali kak drug sponzorji tudi za izdelavo drugih kart.

SKRIVNOST DOBREGA

Podjetje PIVKA PERUTNINSKI KOM-
AT je bilo ustanovljeno leta 1959 kot
perutninski zavod "Kras" Pivka. V ustanovni
listini je zapisano, da je Pivka takrat imela
velikega reprodukcijskega centra, iz
katerega naj bi proizvajalci piščančjega me-
sa celotnem področju Slovenije dobivali
stare piščance. Zavod se je v prvih letih
zaukazal s selekcijo in v svoji šoli dajal
svetovno znanje o perutinarstvu številnim
perutinarjem iz vse države.

Prva usmeritev podjetja je bila naka-
na na pridelavo vzreje brojlerjev leta 1964,
vključilo prve kmete kooperante in
slo s proizvodnjo piščančjega mesa. Z
trgovišča se je naslednja leta v pro-
dajno mesa vključevalo vedno več koo-
perativ. Dan stari piščanci so iz adapti-
vnih objektov prešli v nova in sodobno
opremljena vzrejalnišča po vsej Primorski. S
prijemne bila nakazana pot razvoja, tako da
veliko prvotno zastavljeni cilji v celoti podre-
li novi usmeritvi.

PIVKA PK se je specializirala za proizvod-
perutninskega mesa, ki takorekoč v
tudi poteka v lastni režiiji. Podjetje razpo-
zlastno valilnico, tovarno krmil in pe-
nejsko klavnico. Zavedamo se, da se
teta mesa prične s skrbnim izborom in
tistimi krmili za krmiljenje piščancev,
avljanih iz naravnih surovin, kot so koro-
soja. Najkvalitetnejše surovine in spe-
kraške mikroklima, kjer se naši piščan-
zreajo pod strogim nadzorom veterinar-
inšpektorjev, zagotavljajo vrhunsko
inšpektorje piščančjega mesa. V klavnici, ki
registrirana po kriterijih Evropske Unije
na najvišji tehnološki ravni, vršimo za-
perutnine in obdelavo mesa. Tehnološki
es poteka pod nadzorom ekipe tehnov-
in veterinarskih inšpektorjev. S tako
teto mesa smo si zagotovili mesto na
načem in na številnih tujih tržiščih, od
kih bi omenili zlasti italijanski trg. Na to
narično najzahtevnejše evropsko tržišče
tramo letno 1.000 ton svežega perutnin-
ga mesa.

PIVKA PK spremlja trend prehranjevalnih
ad sodobnega človeka, saj lahka prehra-
med katero zavzema najpomembnejše
to piščančje meso, bogato z beljakovi-
in z nizko vsebnostjo maščob, prihaja
alje bolj v ospredje. Do nedavnega je
naše podjetje poznan proizvajalec sve-
piščančjega mesa, lanskega novem-
pa smo razširili proizvodni asortiman
išje oblike predelave. Tržni asortiman
ega 3 skupine proizvodov.

ljajnovejše skupino proizvodov sestav-
poltrajni klobasni izdelki kot so: hre-
ke, posebne salame, piščančje šunka-
šunke in pečnice. Izdelki so iz kako-
nega piščančjega mesa, vendar cenejši
klasičnih salam in hrenovk.
rugo skupino predstavljajo pripravljene
irani proizvodi: hamburger, zrezek, file,
z nadevom sira in šunke. Vsi ti proizvodi
ermično obdelani (pohani) in potem za-
njeni. Z njimi rešujemo časovno stisko
obnega človeka, saj je za pripravo goto-
a obroka potrebno samo nekaj minut ča-
i izdelki so še posebej primerni za men-
in vrtce.

naslednjo skupino proizvodov sestavlja
ančje meso, še posebej ceneno, ker vse-
zelo malo maščob in holesterola. Tu
pa Pivški file, odlikovan z znakom VA-
VALNEGA ŽIVILA, ki mu ga je dodelilo

V zadnjem času se vsa pod-
jetja v družbeni lasti ukva-
rjajo z lastninskim preobliko-
vanjem, ki jim jemlje veliko
časa in energije.

Direktor Franc Glažar je o
tem povedal naslednje: "PIV-
KA PK se bo v glavnem lastni-
nila po Zakonu o zadrugah in
ne po Zakonu o lastninskem
preoblikovanju podjetij. Po
izvedenem procesu lastninske-
ga preoblikovanja bomo po-
stali delniška družba PERUT-
NINARSTVO PIVKA d.d.
Ločeno od nas se bo kot samo-
stojna delniška družba formi-
rala tudi enota v Cerknici, isto-
časno pa bomo ustanovili še
samostojno delovno organiza-
cijo z omejeno odgovornostjo OPREMA, ki
proizvaja kovinsko opremo za klavnice in
perutninske farme. Lastniški deleži v proce-
su privatizacije so delno opredeljeni z za-
konom, tako da bodo kooperanti preko svo-
je zadruge lastnili 45% vrednosti celotne-
ga kapitala PIVKE PK (brez enote v Cerknici
in Opreme). Ostali del naj bi zaposleni
(trenutno nas je 550), bivši zaposleni, upo-
kojenci in njihovi družinski člani lastnili
v višini 20% celotnega družbenega kapitala
podjetja na podlagi interne razdelitve z
vpisom lastniških certifikatov, ves ostali del
pa bo na razpolago za notranji odkup. Naj-
večje težave v procesu lastninskega preobli-
kovanja nam povzročajo ogromno število par-

cel in dokaj veliko premoženje, katerega
lastniško stanje v mnogih primerih ni ureje-
no. Tu gre predvsem za problem družbene-
ga premoženja, ker so se v preteklosti pre-
našale samo pravice uporabe, ne pa tudi
status lastništva. Urejanje tega področja za-
hteva tudi sodne postopke, kar je časovno
izredno dolg proces. Poleg tega nam velike
probleme povzročajo še visoke vrednosti
kapitala (preko 120 objektov), ki v sedanji
situaciji zoženega tržišča ne učinkujejo
pozitivno, zato moramo nujno izvesti ko-
rekture na podlagi tržnih vrednosti z mož-
nostjo, da ljudje s certifikati in notranjim
odkupom pridobijo realno ceno delnic za
svoj denar".

Društvo za zdravje srca in ožilja. Za čas pik-
nikov je posebej praktično Pivsko nabodal-
ce, narejeno iz začinjnih kosov piščančje-
ga fileja in stegen. Dodana sveža paprika
mu daje posebno aromo; pripravite ga hitro
in enostavno na žaru, v ponvi ali mikroval-
ovni pečici.

V konceptu večanja obsega proizvodnje
in prodaje finalnih proizvodov naj omenim
še podatek, da smo tik pred realizacijo že
sklenjene dolgoletne pogodbe s kupcem iz
Velike Britanije. Nanaša se na izvoz priprav-
ljenih paniranih in mariniranih proizvodov.

Našo posebno ponudbo predstavlja pe-
gatka, nekateri ji pravijo tudi faraonka, ki
se pripravlja podobno kot divjačina, saj je
popoln nadomestek za fazana, pričeli pa
smo tudi s poskusno proizvodnjo kunčjega
mesa.

Poleg bogatega izbora artiklov za pre-
hrano ljudi proizvodimo v našem podjetju
tudi krmne mešanice za perutnino, govedo,
kunce in druge živali.

Vodja komercialne:
Slavko Slavec, dipl. oec.

POSKUSITE PEGATKE PO NORMANSKO

2 pegatki po 800 g • žlička soli • 2 žlici olja •
noževa konica belega popra • 50 g orehovitih jdr •
1/2 žličke posušenega timijana • 1/4 l
jabolčnega vina • 200 g kisle goste smetane • 6
žlic calvadosa (žganja iz jabolčnega vina) • 2
tanki rezini masne slanine • 500 g kislj jabolk
• 2 žlici masla • žlička sladkorja

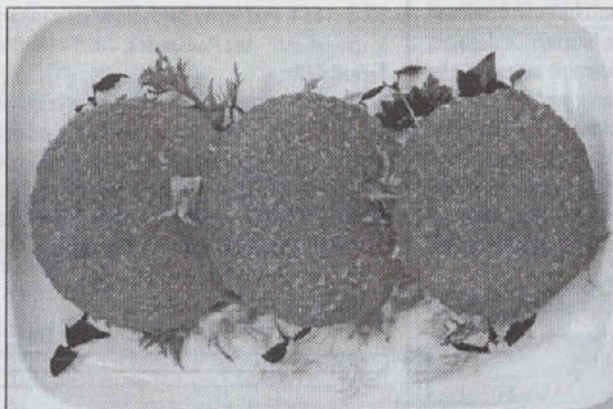
Pečico segrejemo na 200 °C. Pegatki operemo,
osušimo, natremo s soljo in poprom ter opečemo
na olju. Nato ju vzamemo iz posode in odlijemo
maščobo, da je ostane samo za eno žlico. V poso-
do damo orehe in timijan, pražimo 1 minuto med
mešanjem, zalijemo z jabolčnim vinom in žgan-
jem. Pegatki položimo v omako s hrbtom navzdol,
prsi pokrijemo z rezinami slanine. Pečemo v po-
kriti posodi v pečici 45 minut. Jabolka olupimo,
zrežemo na krljice in izrežemo peščiča. Maslo
razgrejemo in dušimo na njem jabolčne rezine
10 minut, nato jih potresemo s sladkorjem. Nazad-
nje pegatki še 10 minut pečemo na rešetki v pečici,
da porjavita: Omako kuhamo, da se zgosti.

PRINAŠAMO LAHKE IN SLASTNE JEDI

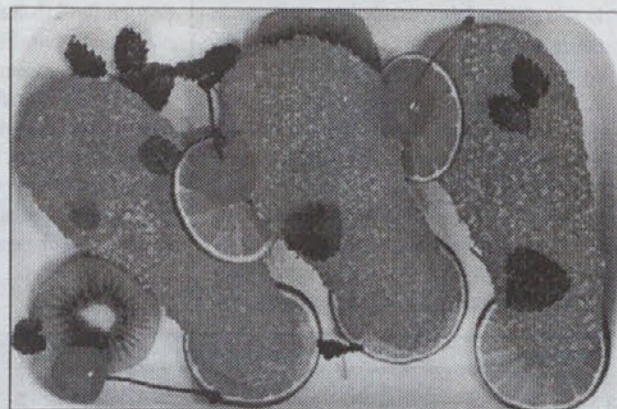
Malo maščob, lahko meso za celo družino,
tudi za prijatelje, pripravite ga, kot pač tisti
dan nanese ... Ampak ne gre za to. Vsaj ne
samo za to. Gre za naše piščance! Če že
verjamate, da je lahko nekdo ponosen na
piščance, se vam zdi to vsaj čudno. Ne?
No, malce že! Ampak mi smo ponosni. Piš-
čanec, kot so naši, ni. Tradicija, veliko ob-
čutka, znanja, skrb za zdravje, za dobro in
ravno pravo hrano ... Vse skupaj se mora
nekje poznati. No, vse to lahko imajo tudi
drugi. Ampak mi imamo še več. Dober zrak,
ravno prav vetra ... Hahljate se! Vreme?!
Ampak grozdje tudi ne raste povsod. In

štajersko vino je drugačno od dolenjskega.
To pa od primorskega. Smo že bliže. Saj ne
trdim, da je pivški piščanec boljši od dru-
gih. Drugačen pa je. No, nekateri pravijo,
da je boljši. Okusnejši. Ampak o tem se
odloča za mizo. Lažje prebavljivo, ne pre-
mastno, pa vendar meso. Piščančje meso.
Kar samo se ponuja, ko iščete kaj takega.
Sveže ali zamrznjeno. Perutke, bedrca, mor-
da pa, ker je ravno nedelja, piščanec za
raženj. Nekaj za posebne priložnosti ali pa
kaj čisto preprostega ... neskončno mož-
nosti. Slastno, lahko, zdravo. In tako prepro-
sta priprava! Okusne, večkrat nagrajene jedi
za takrat, ko vam zmanjkuje časa. Že pripra-

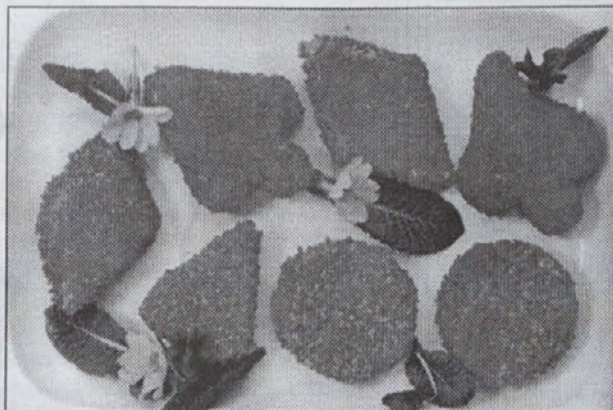
vljene panirane, zamrznjene jedi iz dobrega
in izkoščičenega piščančjega mesa. Ponu-
dimo jih kot del obroka, za malice, v send-
viču ali narezku. Hitro in preprosto, brez
odmrzovanja, jih pripravimo v pečici, kla-
sični ali mikrovalovni. Lahko jih tudi ocvre-
mo, saj so panirane tako, da olje ne prodira
v meso in jedi ne postanejo mastne. Po naj-
boljših, preverjenih receptih, z veliko ob-
čutka za dober okus, z nekaj kuharskih
skrivnosti in z veliko znanja nastajajo tudi
naše hrenovke in salame iz piščančjega me-
sa: pivška posebna, pivška posebna z
vrtninami, pivška šunka in pivška šunkarica.

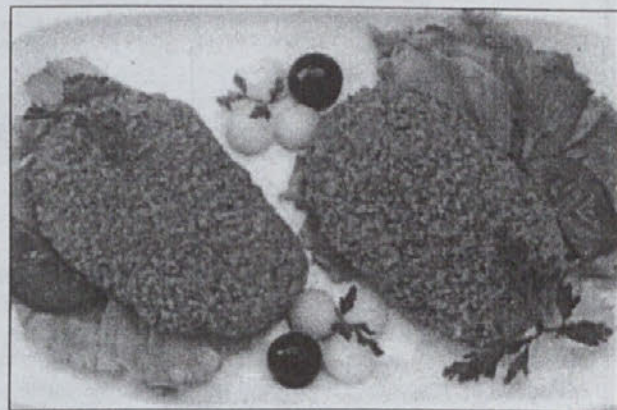
Hamburger iz mletega piščančjega mesa

Zrezek

File

Cordon bleu

TEKMOVANJE MLADIH GLASBENIKOV

Izjemen uspeh glasbenih talentov

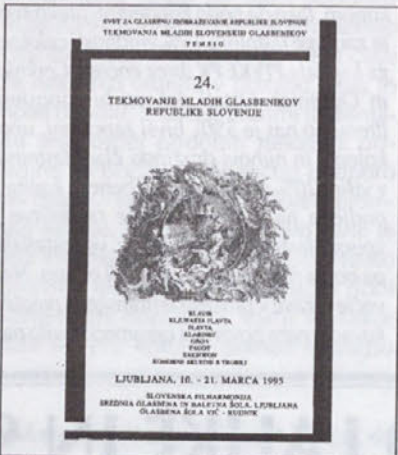
Na 24. TEKMOVANJU MLADIH GLASBENIKOV REPUBLIKE SLOVENIJE, ki ga pripravlja Svet za glasbeno izobraževanje mladih slovenskih glasbenikov in je letos potekalo v Ljubljani od 10. do 21. marca v Slovenski filharmoniji, Srednji glasbeni in baletni šoli ter Glasbeni šoli Vič - Rudnik (klavir, kljunasta flavta, flavta, klarinet, oboa, fagot, saksofon, komorne skupine s trobili), so sedanji in nekdanji učenci bistriške glasbene šole dosegli pred mednarodno žirijo odlični uspeh.

Flavtistka **Andreja Grahor** (roj. 1985), nastopila je s skladbo *V. Lovca Utrinki: 2. st. Allegretto* ter **Nika Jenko** (roj. 1984), sopranska kljunasta flavta, *C. Bresgen: Sonatine: 1. st. Lebhaft, J. B. Loeillet: Sonata v C-duru, 2. st.: Allegro* sta pod mentorstvom **prof. Adnana Zubčevića** in ob klavirski spremljavi **prof. Bojana Glavine** prejeli za svoj nastop 94,33 točke in drugi nagradi. Uspeh obeh flavtistik je toliko večji, ker v njuni starostni kategoriji prva nagrada sploh ni bila podeljena. Tretji nagradi sta v razredu dijakov in študentov prejela še Bistričana **Jan Bratož** (klavir), dijak Srednje glasbene in baletne šole v Ljubljani ter **Breda Štemberger** (flavta), študentka ljubljanske Akademije za glasbo.

Stroga žirija je podelila tudi priznanja in pohvale, ki so si jih zaslužili naslednji klaviristi bistriške glasbene šole: **Marijana Fidel** - priznanje (roj. 1985), **Sara Sedmak** - priznanje (roj. 1985), **Tjaša Mavrič** - pohvala (roj. 1984) in **Martin Lenarčič** - pohvala (roj. 1978, mentor **prof. Helena Protič Kindler**). Mentor ostalih je **prof. Lazslo Balazs**.

Sodelovanje na neobveznih tekmovanjih je velika obremenitev za nasto-

pajoče in neke vrste tvegana preizkušnja za njihove mentorje, saj je velik dosežek že sama odločitev za udeležbo. Pri tem ne smemo zanemariti tudi deleža **prof. Bojana Glavine**, ki je s svojim tenkočutnim pedagoškim pristopom in klavirsko spremljavo obeh nagrajenih flavtistik dodal svoj neprecenljivi delež, velike zasluge za letošnji uspeh pa ima tudi ravnatelj bistriške glasbene šole **prof. Lazslo Balazs**, ki je ves čas vplival na svoj pedagoški kader in ga podpiral pri delu z mladimi talenti.

KONCERT

Zaključen XVIII. mesec kulture

Če je čast otvoritve XVIII. meseca kulture na Bistriškem pripadla koncertu v izvedbi Komornega deklisklega zbora Ilirska Bistrica, je tudi sklepna prireditev (5. marca) potekala v znamenju petja. Tokrat se je Bistričanom predstavilo osemnajst mladih pevcev in pevk Komornega zbora Rakek, ki jih vodi **Jože Rajk**.

V dvorani glasbene šole, ki se je kar dobro obnesla kot primeren prostor za različne prireditve komornega značaja, smo slišali zelo dobre izvedbe vrste ljudskih in umetnih pesmi - od šaljive **Banchierijeve Contrapunto bestiale**, preko popularne **Bernsteinove Tonight** (iz *West side story*), do zelo efektne **Fabrezove Boleras Sevillanas** in seveda **Srebotnjakovih Borov**, **O. Deva Stoji gartelc zagrajen** ter **A. Weigerla Zeleni Jurij**. Solidno izvajanje program, primeren tudi za mlajše poslušalce, s pevskimi solisti **Romano Vengušt**, **Jožetom Oblakom**, **Bashirjem el Harirjem** ter spremljavo **Kornelije Lovko** (klavir) in **Boštjana Šmalca** (kitara), je precej odstopal od podobnih recitalov, saj je izvenel prikupno, lahko in sproščeno. Tudi povezovalček programa **Ivan Zupanc** je s svojim tekstom oplemenitil prireditev.

V iskanju novih in svežih načinov pevskega izražanja gre skupini, ki deluje šele tri leta, izreči vse čestitke, saj so s svojim petjem najprej zadovoljni oni sami, šele nato publika. Ravno to pa je pri tem zboru velika prednost.

Ob zaključku meseca, ki nam je prinesel kar dober število bolj ali manj obiskanih in odmevnih kulturnih prireditev, je bilo težišče dogajanja usmerjeno predvsem na literarne večere in glasbene recitale. Zaradi znanih problemov glede urejenosti dvorane na Vidmu je odpadlo nekaj gledaliških predstav. Predvsem pa smo pogrešali več vsakovrstnih nastopov osnovnošolskih skupin, ki se predstavljajo večinoma le interno. Dogajanje po večjih centrih na Bistriškem skorajda ni bilo.

Dimitrij Bonano

RAZPIS

23. srečanje mladih pesnikov in pisateljev Slovenije

Pogoji:

1. Sodelujejo lahko avtorji, ki svojega dela še niso izdali (razen v samozaložbi) v knjižni obliki in še niso bili uvrščeni med najboljše v dosedanjih republiških srečanjih mladih pesnikov in pisateljev, in to s prozo, poezijo in dramskimi deli.
2. Prispevki morajo biti napisani s pisalnim strojem ali računalnikom in poslani v treh izvodih, označeni pa morajo biti s šifro. Prispevkom naj avtorji priložijo še zapečaten ovojnik s podatki: ime in priimek, naslov, izobrazba, poklic, starost in šifra.
3. Dvočlanske žirije in republiški selektor bodo med pravočasno prispelim prispevki s svojega območja izbrali najboljše avtorje

za nastop na območnem in republiškem srečanju. Območnih srečanj bo šest.

4. Vse poslane prispevke odstopijo avtorji za morebitno objavo brezplačno. Organizatorji bodo objavili dela izbranih avtorjev na način in v obsegu, ki bo ustrezal njihovim finančnim možnostim. Rokopisov ne vračamo.

5. Prispevke je treba poslati do 5. maja 1995 na naslov: Zveza kulturnih organizacij Slovenije, (za 23. srečanje), Štefanova 5, p. p. 136, 61000 Ljubljana. Dodatne informacije dobite po telefonu: 061/126 20 83 ali 067/81 250 (ZKO II. Bistrica, Bazoviška cesta 26).

RAZSTAVA • GALERIJA NA VIDMU

Svojevrsna izpovednost portretov

Janko Kastelic je vstopil v likovno ustvarjalnost pred več kot dvajsetimi leti; že v začetku je gradil na izrazito svojski in intuitivni izpovednosti. Ta samonikla slikarska rast ga je privedla v sicer stilno (post)modernistične tokove, vendar ostaja njegova ikonografija povsem intimna, simbolna in zapletena; tako izrazno kot likovno-tehnično prepričljiva. Zanima ga "ploskev" - njena površina in materialnost, kjer raziskuje strukture in barve. Pomemben je vsak delček ploskve, vsak detalj, ki je dovršeno obdelan in tako sprošča svojo energijo in izpovednost.

V začetku bi njegova dela lahko opredelili kot iskanja uravnoveženega gibanja med materialnim in duhovnim svetom, delno abstraktnega in ekspresivnega značaja; to predstavlja hkrati tudi konstanto v nadaljnjem slikarstvu. Večplastna pripovednost, z lastno kaligrafsko in grafično vsebino Kasteliceve podzavestne in simbolne likovne govorice, je elementarnost njegovega, razpoznavnega figuralnega in predmetnega sveta.

V obdobju osemdesetih let mu postane osnovna motivika ženska figura, s katero sporoča gledalcu svoja občutja in videnja. Erotika in ekspresija sta prevzeli moč dogajanja v tej lirčno-groteskni izpovedi. Iz tega obdobja je Kastelic iskal dalje svojo "portretnost", ki je postala tudi ena izmed njegovih stalnih tematik. Med simbolno abstraktnimi, imaginarnimi oblikami in elementi so se začeli prikazovati zabrisani portreti njegovega impresivnega zaznavanja.

Ciklus del, s katerimi se nam predstavlja na tej razstavi, se tematsko in motivno navezuje na njegovo začetno obdobje, vendar v drugačnih razsežnostih in v drugačnih kompozicijskih rešitvah. Svoj elementarni jezik govori

rijo barva, ploskve in površine, kjer gradi s tehniko odzemanja, dodajanja in jedkanja barve. Njegov tehnični izvorni način slikanja ostaja poln nepričakovanih, nedeterminiranih in optičnih reliefnih učinkov in iluzij, ki bi jim v modernem, konvencionalnem slikarstvu težko našli neke primerljive in paralelne tendence. Slike žive v polnem, toplen zemeljskem koloritu, ki ga prestrezajo hladne, zlate, živordeče in komplementarne barve. Znotraj tega ploskovnega, deloma geometrijskega figuralnega in predmetnega sveta se zazdi, da gleda-

mo bogat pripovedni kolaž in grafični bitev, ki pa ima z naštetimi zgolj slučajno s tuje po sliki, ki izžareva energijo, te h žu: ikonografijo, kjer se v globini prepleta h upo: vi simboli, zapisi in arhetipi intimne s kega občutja.

Pred Kastelicem se prav gotovo oeno hodnost, ki ga nezadržno izziva, da: Čer: va na svoj način, v nadaljevanju iz: k V SI: lahko doživljamo kot zanimive stvar: čili z: pripovedi, vedno čistejšega slikarske: etovn: Simbolno obarvana estetska figurativ: beh: govega filozofskega razmišljanja in: isto b: nice so refleksije preteklosti in sedan: ga bivanja ...

Polon: Drug:

Janko Kastelic se je rodil leta 1953 v Pivki. Slikarstvo je študiral privatno in je od leta 1974, ko je pričel razstavljanje, imel 35 samostojnih razstav po Sloveniji, Hrvaški, Ameriki in drugod, sodeloval pa je tudi na okrog sto skupinskih razstavah doma in v tujini. Je prejel šest nagrad in več priznanj. Živi in dela v Sežani. V kulturnem programu sta s glasbo nastopila **Tomaž Ban** (kitara) in **Cveto Vidovič** (piščali, kitara) iz Sežane. Razstava bila odprta do 25. marca.

NA SLIKI: "Jutranji Macchiato", kombinirana tehnika, 54 x 65 cm, 1994.

PREJELI SMO

V januarski številki "Snežnika" sem prebral zanimiv članek "Prešeren in Bistričanka", ki sta ga napisala dr. Ivan Ogorelec in ga. Alenka Mikalčič - Žnidaršič.

Iz navedbe, da se je **Ana Podkrajšek** poročila v Tomšičevo hišo, po domače pri lvetovih, bi bralec lahko sklepal, da gre za lvetovo hišo pri "Placu". Pred časom sem bil v župnišču in g. dekan **Bogdan Berce** mi je prijazno pomagal zbrati nekaj podatkov mojih prednikov. V četrtem kolenu pred menoj je zapisano: **Tomšič Janez** (lve), r. 1776, + 17. 3. 1831; **Tomšič Marta**, r. 1787, + 10. 3. 1854. Pod imeni petih sinov sta zapisani še dve nevesti: **Ana Podkrajšek**, 1828 - 1890 in **Terezija Bilz**.

Družina je stanovala v Guranjem kraju na številki 60, ki je še vidna na podboju (sedanja številka 34). Keč je v cerkveni matični knjigi vpisana pri tej družini tudi letnica Anine smrti, pomeni, da je bila Ana poročena s sinom, ki je ostal na domu. Oče **Aleksandra Tomšiča** (lvetovi pri "Placu") je bil nečak Aninega moža.

Toliko v dopolnitev podatkov.

Frane Tomšič

Razstava je bila odprta v petek, 17. marca, ogledate pa si jo lahko do 14. aprila 1995 v ponedeljek, sredo, petek in nedeljo od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. NA SLIKI: Kvartet je zapel in, stara teta, oglje, 70 x 100 cm, 1995.

RAZSTAVA • HODNIKOV MLIN

Srebotov "Ciklus '95"

Slikar **Srečko Srebot** se je uveljavil z več različnimi in odmevnimi razstavami, z zidnimi poslikavami in z ilustracijami nekaj zbirke poezije na visokem izpovednem in likovnem nivoju. Slikar Srečko Srebot vedno preseneča z močno izpovedno silo in navdušuje z izviritostjo podajanja tako likovno izobraženega, kakor tudi nepoučeno osebo. Nemogoče je ostati neprizadet pri tako doživetem in fino izraženem podajanju, kot ga zna in zmore Srečko Srebot.

Njegov predmet opazovanja in izražanja je bil v preteklosti predvsem prostor, imaginaren prostor in pokrajina, človeška silhueta ali detalj (tehnika v pastelu). Preselil se je na vtise, skice in krokije. Naslednje obdobje je postalo olje in čas slikarske zrelosti z vso popolno izraznostjo, ki jo ta najfinjša slikarska tehnika omogoča. Srečko je zapel iz vseh svojih registrov in dokazal, da je zmogel vrhunskih slikarskih dosežkov. Ta opus njegovih del še

ni bil javno predstavljen. Ko je preselil dve meseci v introvertno obdobje razmišljanja, je izbral pastelno tehniko in se belih tonov z občasnim poudarkom nov. S to razstavo se predstavlja slikar izpovedno močjo, pronicljivo spoštovanju opazovanja, dognanostjo kompozicijske iskrenosti z močno osebno intuicijo zibilnostjo je razumevanje dejanske živne resnice s pronicljivostjo redke pidarnosti in hkrati fluidnost njegovih kompozicijskih spominja na mladega Milla ali Toulouse-Lautreca. Moč opazovanja globoka in podajanje ležerno neprizadeto poetsko.

Poteze so izraz zrelega in originalnega ustvarjalca. Srečko Srebot je delu dokazal, da je slikarski talent neizpodbiten in redke vrste. Njegov bil hiter in uspešen, vrhunec šele pri Pavel

Monopolarnost pri Slovencih

pa naj bo še tako napihnen, ne more predstaviti takratnega avtentičnega strahu, razburjanja in podobnih užitkov, ki smo jih sedaj deležni v malih dozah ob gledanju televizijskega dnevnika ali filmov tipa Noč živih strahov. Današnji spopadi so pravi dolgčas. V Sarajevu n. pr. ubijajo dnevno enega do dva človeka. Ali je to sploh kakšna vojna? Toliko ljudi izgubi življenje pri nas zaradi čisto navadnih karambolov na cestah. Za spoznanje boljša je situacija v Čečeniji. Se pa stvar, evidentno, preveč ponavlja in postaja monotona. Mogoče se bo kaj bolj primernega izcimilo pri Turkih, ki jih ogrožajo Kurdi? ... Kakšen

častnega spektakla, naj si izbere pač kaj drugega. Tako kot lahko izbirate vi, dragi bralci - tale članek lahko berete naprej, ali pa ne. In časopis tudi lahko kupite, ali pa ne. In davke za parado lahko plačate, ali pa ne.

Zdaj pa zares k bistvenemu - k moji viziji parade. Predstavljam si 18,6 tankov, ki bodo vtisnili v ljubljanske asfaltirane ulice neškodljive sledi. Avtomobilisti bodo vse večne čase zaznavali tisti zzzzzzz, enak zvoku, ki ga slišite, ko se peljete po cesti preko prelepe Vremske doline ... Mogoče bomo videli tudi maketo naše ladje iz sestava vojne mornarice. Kakšno letalo bi bilo tudi

osvoboditi Alto Adige in Südtirolce. Pozor. Sledi avstrijski napad. Napaka, strašna napaka! Avstrijci zaradi megle zgrešijo in napadejo, neverjetno, Slovenijo ... 200 let pozneje zgodovinarji zaključijo zanimivo znanstveno raziskavo o vplivu slabe orientacije na potek 3. svetovne vojne. Kakšen Waldheim se skesano opraviči. Mednarodno sodišče za vojne zločine bo kot olajševalno okoliščino pripisalo dejstvu, da se je vse zgodilo neposredno po krviželjni paradi v letu tolerance, ljubezni in strpnosti.

Izid vojne je znan. Slovenija vstane iz pepela zmagovita, v stilu "samo milijon nas je", kar gre v prid teoriji o bipolarnosti.

Zakaj pa Slovenija še nikoli ni nikogar napadla? Ker je velika in ker še ni imela primerne vodje, ki bi jo kot tisti kaplar vodil svetlim porazom naproti. Za vse skupaj bi lahko rekli - zgodovina se ponavlja ali nič novega pod soncem, kar velja tudi za preroške misli o reki Soči, ki jih je zapisal Goriški slavček in kjer ne gre za ne vem kako veliko jasnovidnost. Takih rek kot je Soča je in jih bo na svetu še veliko.

Pri OZN so pravi strokovnjaki za humor. Iz nekdanjega UNPROFORJA so naredili še dve specialni formi: v UNPA zonah na Hrvaškem bo odslej deloval UNCRO, kar naj bi pomenilo "operacija UN za obnovitev zaupanja". In spet bodo kože lačne in volk cel. V Makedoniji pa s kratko UNPREDEP govorijo "o preventivni diplomaciji UN". Meni je v najboljšem spominu ostal nekdanji najslavnejši predstavnik svobodnega sveta, ki začne s črkama UN - to so bili paketi UNRRA.

Ko smo na začetku obravnavali zadnjo svetovno morijo v luči bipolarnosti, je bil tipičen primer otoškega naroda, ki govori takšno skrpučalo od jezika, da ga niti esperanto ne prekosi. Ob tem ne moremo mimo atipične bipolarnosti Slovencev. Res smo doživeli reformacijo in protireformacijo, preživeli rdeče in bele, pa trnovske krščanske demokrate in bistriške liberalce, pa "naše" fejš fante in "njihove", ki so prave "mrhe" (ne v Jelinčičevem pomenu). Vendar nekaj ne "štima". Ker nam manjka nekdo, ki bi nas ogrožal, se uničujemo pač sami. Pravi mazohizem. Človek

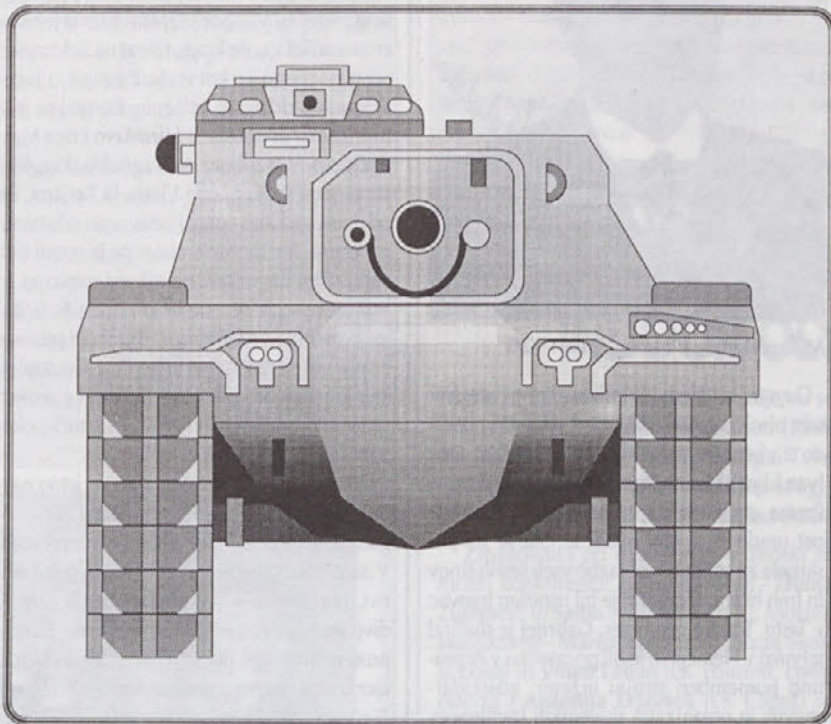
spoštivega poklica kot Freud ali famozni Radovan Levjegrivni, je pravi primer, zaradi katerega je trepetala vesoljna Slovenija. Oddahnili smo si šele ob novici, da je s protestno gladovno stavko prenehal, ko je pojedel prvi pogladovni sandwich. Verjetno je bil iz prečudovitega MacDonald'sa. Če bi bil kraj dogajanja Ilirska Bistrica, bi govorili o MacFatur'su. Zaključek: dobro je premagalo zlo ali bolj razumljivo - življenje je zmagalo. Samoučiševalno se je obnašal tudi znani pravnik iz Maribora. Tudi to smo imenovali protestna gladovna stavka, kar pa ne velja za podobno početje delavca, ki je vsak dan manj ker je brez dela, in mora hraniti še kakih pet smrkavcev. Temu pravimo proletarski način življenja.

Tudi jaz sem se odločil za gladovno stavko. Gre za nekaj veliko bolj globokega, kot je protest. Gre za moj želodec, ki ga nikoli ne morem napolniti, ker je brez dna. Zato bom končal z uživanjem biohrane, zrezkov iz soje, solate brez maščob, mleka z 0,5% maščobe v suhi snovi, UNI pivom brez alkohola in podobnim. Postal bom suh, biondast sem že. Bom pravi arijski tip.

Današnji prispevek ob praznovanju 50-letnice zaključujem s pozdravi. Tokrat veljajo ge. Milavec iz Kanade, države, ki je za marsikoga iz nemirne Bosne postala prava obljubljena dežela. Ge. Milki se zahvaljujem za pismo s konkretno vsebino, kjer je vse razumljivo razen tega, da ni zapisano, kdaj bo spet prišla v Slovenijo. Njej in njenim želim veliko zdravja. Prav tako vsem Slovincem, ki živijo v Kanadi.

Dobro zabavo ob gledanju televizije vam želi

Dimitrij Bonano

dolgčas. Spomnite se tistega nerodnega tepca, ki je hotel postati slaven s svinjarijo v tokijski podzemni železnici. Nobenega stila. Je pa zares dobro, da pri nas pripravljajo svečano parado. Glavni pri organizaciji, pravijo, je tisti minister, ki se je pred dnevi zaletel v avtobus, ki se je pojavil ob nepravem času na nepravem mestu. Pomislite, kaj bi se zgodilo, če bi omenjenemu gospodu dovolili pilotirati helikopter. Pojavil bi se kak Boeing in potem bi dogodek imenovali srečanje na najvišji ravni. Sicer pa je g. minister izjavil, da živimo v demokraciji in da komur se ne gleda veli-

lepo videti. Kot nekateri najbolj znani vojni analitiki à la Miroslav Lazanski, si na podlagi znanih indicev predstavljam, da bo ta scenarij privedel do katastrofalnih posledic. Dežela avtostrad in rojstni kraj pizz se bo instinktivno spet počutila ogroženo od ekspanzionistične države, ki drvi v fundamentalistično smučarsko usmerjeno velesilo. Če se bo ob usodnem trenutku pri sosedih pojavil mož trden, jeklen, tipa duce, in bo lira padala še naprej, bo spopad neizbežen. Nadaljevanje je znano. Reagiranje Avstrije bo bliskovito, saj pozna Italijo do obisti. Tudi ostali svet ve, da je treba

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Leposlovje za odrasle

Klein, M.: Zgodbe slovenskega poletja; **Filipič, A.:** Madame Doubtfire; **Ferfila, B.:** Svet na strani; **Srienc, K.:** Sprta brata; **Makuc, D.:** Alekšandrinke; **Hesse, H.:** Siddharta; **Pravljice; Selser, R.:** Tannerjevi; **Genet, J.:** Naša gospa; **Škrinjar, P.:** Prigode Gorčka Koka; **Down, P.:** Mojemu dragemu sinu; Mojemu ljubljenu možu; Moji ljubljene ženi; **Pologar, L.:** Voluharji; Logarjeva skrivnost; Priljubljeni svetloba; **Dahl, R.:** Nenavadne odbe; **Vargas, L. M.:** Hvalnica mačehi; **Arer, J.:** Kane in Abel; **Medved, A.:** Izbrane smi; **Cankar, I.:** Milan in Milena; **Alcott, L.:** Male ženske; **Tomišič, M.:** Vruja; **Kette, D.:** Naj sanje mi; **Kocbek, E.:** Strah in pogum; **Žagar, F. S.:** Članki; **Kozak, J.:** Lesena žlica; **Shelley, M.:** Frankenstein.

M.: Vmesni čas; **Bielau, K.:** Homeopatija; **Primorski biografski leksikon: Dodatek M-Z; Dodatek B-L; Glasser, W.:** Kontrolna teorija; **Thun, M.:** Setveni koledar 1995; **Remškar, S.:** Dežela črk; **Savinc, A.:** Zimski ornitološki atlas Slovenije; **Liss, B.:** Uspešen zakon; Zrela ljubezen; **Ciglar, T.:** Ruanda - črna vest človeštva; **Campbell, G. W.:** Zdravniško preizkušeno domače zdravilo; **Rost, D.:** Vzgjajmo za ljubezen; **Reven, Z.:** Kdaj goduješ?; **Heinzmann, J.:** Bodi prijazen do samega sebe; **Pleiwies, M.:** Slovenska kuharica; **Tomišič, M.:** Noč je moja, dan je tvoj!; **Žerjav, M.:** Tiho, tiho čarodej prihaja!; **Fölkel, F.:** Rižana - vrata v smrt; **Vodušek, V.:** Operacija Marinec; **Kugy, I.:** Vojne podobe iz Julijskih Alp; **Löhmman, M.:** Narava in letni časi; **Gloster, P.:** Kako deluje Word for Windows; **Collin, S.:** Kako delujeta računalnik in MS-DOS; **Zupančič, Z.:** Mali vedež retorike; **Grošelj, V.:** K2: Grenko zmagoslavje; **Brate, T.:** Gozdne zelenice na Slovenskem; **Schmidt, V.:** Zgodovina šolstva in pedagogike na Slovenskem; **Kraynyak, J.:** Računalniški slovar; **Swinton, A.:** Bonsai; **Harbiak, J.:** 50 poti do vitkosti; **Wolff, I.:** Sodobni evropski bonton; **Slovenska bibliografija: knjige; Kajzer, J.:** S tramovi podprto mesto; **Krajevni leksikon**

Slovencev v Italiji: Goriška pokrajina; Stele, F.: Slovenija; trenutki lepega; **Slovenski pravni register 1995; Bambeck, J. J.:** Moč možganov; **Bizjak, J.:** Triglavski narodni park; **Oven, J.:** Astrološka sanjska knjiga; **Jelenc, D.:** Etiopija in Eritreja; **Godeša, B.:** Kdor ni z nami, je proti nam; **Gabrič, A.:** Socialistična kulturna revolucija; **De Mello, A.:** Pot do ljubezni; **Winter, G.:** Okolju prijazno početje; **Messner - A. D.:** Organizacijska kultura; **Bohinc, M.:** Teorija zdravstvene nege; **Priročnik o udeležbi v postopkih sprejemanja odločitev na področju varstva okolja; Artaud, A.:** Gledališče in njegov dvojniki; **Ališič, M.:** Ayrton Senna: poet hitrosti; **Lipoglavšek, M.:** Gozdni proizvodi: učbenik; **Šavelj, M.:** Gozdno gradbeništvo; **Vrtovec, P.:** Gojenje gozdov; **Glogovšek, H.:** English for foresters; **Golob, N.:** O srednjeveških igrah in smehu; **Zbirka vzorčnih nalog za slovenski jezik pri maturi; Covey, S. R.:** Sedem navad zelo uspešnih ljudi; **Powell, J.:** Sreča izvira iz notranjosti; **Kačič, R.:** Astrološki priročnik za vsakogar; **Ribnikar, I.:** Prehod v tržno gospodarstvo po slovensko; **Rojec, M.:** Tuje investicije v slovenski razvoj; **Dolle, D.:** Čarovniški priročnik; **Zgodovinski atlas sveta od prazgodovine do danes; Slikovni slovar rastlin.**

Leposlovje za mladino

Disney, W.: Lutkar Pepe: Pustolovščina v Avstraliji; Najlepše zgodbe Carla Barksa II.; **Levji kralj; Bevk, F.:** Legende; **Pogelšek, A.:** Muca gre v disko; **Heine, H.:** Prijatelj; **Strebel, G.:** Globi v letalski reševalni službi; **Globi v prometu; Hünerman, W.:** Veseli fantje; **Mala-vašič, I.:** Zaznamovana; **Korošec, I.:** Preprosto je najlepše; **Župančič, O.:** Mehurčki; **Hill, E.:** Kje je Piki?; **Štampež, B.:** Nebeške kočije; **Novak, B.:** Zelene pošasti; **Sivec, I.:** Netopir brez kril; **Hooper, M.:** Prva ljubezen; **Potter, B.:** Majcene povesti o Petru Zajcu - miniaturne; **Suhodolčan, L.:** Na večerji s krokodilom; **Naočnik in Očalnik; Pfister, M.:** Hopek; **Hopek išče pomlad; Pit in Pat; Kleč, M.:** Svetloba kot zrcalo.

Strokovna literatura za mladino

Daney, M.: Sveto pismo: knjiga, ki je spreminila svet; **Jezus; Igrajmo se; Delo kiparjev; Gozdovi in drevesa; Snedden, R.:** Kaj je riba?; **Kaj je cvetlica?; Cuisin, M.:** Skrivno življenje živali; **Kornhauser, A.:** Čikgumi volk in druge vesele učenosti.

OBVESTILA

RAZSTAVA

sobota, 8. aprila, ob 19. uri
GALERIJA NA VIDMU

Otvoritev 1. slikarske razstave
ESTER MRŠNIK iz Il. Bistrice.

Sodelujejo:

Videoprojekcija Sokolski dom
in likovni kritik Dejan Mehmedović

LITERARNI VEČER

Petek, 21. aprila, ob 19. uri

GALERIJA NA VIDMU

KNJIŽNICA MAKSE SAMSA vabi
na literarni večer s "Slovenko leta"
MILO KAČIČEVO

KONCERT

nedelja, 2. aprila, ob 17. uri

DVORANA DOMA NA VIDMU

Koncert v okviru vsakoletne prireditve
"Primorska poje"

Nastopajo:

ŽPZ "Društvo upokojencev" Postojna
MPZ "Vesna" Križ

MePZ "Štandrež"

ŽPZ "Igo Gruden" Nabrežina

MPZ "Pergula" Sv. Peter

MePZ "F. Borgia Sedej" Steverjan

PROSLAVA

sreda, 26. aprila, ob 20. uri

DVORANA DOMA NA VIDMU

Proslava ob Dnevu upora proti okupatorju

Sodelujejo:

MePZ "Tabor Kalc 1869" iz Knežaka
Glasbena in folklorna skupina OŠ D. Kette

recitatorji

povezovalc Franc Gombač

O stari bistriški folklori

O tem, da je bilo nekoč kulturno-prosvetno življenje v našem kraju veliko bolj razgibano kot danes, smo se že večkrat prepričali na straneh Snežnika. Posebno živahno je bilo v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni, ko so po vseh vaseh delovale dramske skupine, pevski zbori, športna društva, urejalo se je krajevne dvorane, kjer so se vrstile številne prireditve in nastopi domačih kulturnikov.

Spodnja fotografija prikazuje bistriško folklorno skupino nasmejanih fantov in deklet, ki je začela delovati leta 1954. Njen prvi umetniški vodja je bil **Vlado Savorič** iz Zagreba, sicer član svetovno znane zagrebške folklorne skupine "Lado". Leta 1956 je služil vojaški rok v Ilirski Bistrici in v svojem prostem času vadil Bistričane razne plesne jugoslovanskih narodov. Z letom 1957 je bistriško folklorno skupino prevzel nov učitelj **Alojz Usenik** z Reke, po rodu Slovenec, pridobili pa so tudi novega harmonikaša **Vitomirja Deklevo**, ki je tedaj prišel od vojakov. Bistriški plesalci so si sponajali noše v narodnem gledališču v Ljubljani ali pa v gledališču Ivana Zajca na Reki. Noše so bile iz različnih pokrajin bivše Jugoslavije. Plesati so se učili v starem Domu JLA, v skupini pa jih je

bilo okoli 30. Nastopali so v Ilirski Bistrici in okoliških krajih, njihov največji uspeh pa je bila udeležba na 45. svetovnem kongresu esperantistov v Novem Sadu, kjer so zastopali Slovenijo. Njihov nastop je bilo lepo priznanje za folklorno skupino in za marljive esperantiste iz Ilirske Bistrice. Žal je skupina v letu 1958 prenehala z delom, saj je šel vsak član po svoji življenjski poti. To in še mnogo drugega sta mi povedali **Nerina Boštjančič** in **Ivana Martinčič**.

Morda pa bo naša plesna skupina iz OŠ D. Ketteja, ki se je tako lepo izkazala ob božiču in za pust, nadaljevala delo nekdanje bistriške folklorne skupine.

Andreja Martinčič

Fotografija kaže člane bistriške folklorne skupine na 45. svetovnem kongresu esperantistov v Novem Sadu. Za objavo nam jo je prijazno odstopila Ivana Martinčič.

NAGRADNO VPRAŠANJE

Prvi bralec, ki nam bo sporočil imena in priimke vsaj treh članov bistriške folklorne skupine z gornjih fotografij, bo eno leto zastoj prejemal Snežnik.

ODGOVOR

Na nagradno vprašanje iz februarke številke smo prejeli veliko število odgovorov, vendar so bili precej netočni. Na Janeževem Brdu je leta 1890 živelo 167 prebivalcev. Pravičen odgovor je tokrat vedel le Aleš Štemberger iz Il. Bistrice.

S TRADICIJO V PRIHODNOST

Tudi mladi spoštujemo stare čase

Kako pusto bi bilo življenje brez praznikov! Učenci Osnovne šole Dragotina Ketteja smo v božično-novoletnem času pripravili prijetno predstavo in razstavo ravno na temo ljudskih praznovanj in ljudske glasbe. Posebna zanimivost je bila folklorna skupina, ki je predstavila nekaj bistriških plesov. Za svoj trud smo bili nagrajeni z nastopom na radiu in televiziji. Ker je vse skupaj zelo uspelo, smo se odločili, da bi nekaj takega ponovili tudi za pust.

Naš učitelj **Romeo Volk** je predlagal, da bi po dolgih štiridesetih letih znova obudili star bistriški

putni običaj, ki je zelo nenavaden, saj Bistričani nismo več navajeni, da bi na pustni torek vlekli dolg ploh, zbit iz "skorcev". Takoj smo bili za to. Okrog 10^h dopoldne smo krenili izpred šole. Povorka je bila dolga kakih 500 metrov. V njej smo našemljeni sodelovali vsi učenci naše šole. Po vsej verjetnosti so bili največja zanimivost naši fantje, ki so za seboj vlekli 10 metrov dolg ploh. Takoj za njim se je ponosno bahal velik kolač, ki so ga posebej za to priložnost spekli v bistriški pekarni. Ob njem so hodila dekleta v narodnih nošah in skrbno pazila, da ne bi kdo prezgodaj

okusil slastnega kolača. Povorka se je končala na Placu, kjer smo pripravili kratek program, v katerem smo predstavili pustne šege na Bistriškem. Upamo, da so bili številni gledalci z njim zadovoljni. Nekateri starejši ljudje so bili ob obuditvi starega običaja ganjeni in se niso mogli načuditi, da lahko tudi mladi spoštujemo stare čase! Vsak dan pa ni praznik in tako kot se veselje začne, se tudi konča. Torej: ko nastopi prazničen dan praznujmo vsi skupaj, bodimo pevci, plesalci in godci! Brez glasbe ni pravega praznika!

Fotografija je bila posneta na božično-novoletni prireditvi. Folklorna skupina fantov in deklet iz sedmega in osmega razreda se je lepo izkazala in zaplesala tri stare bistriške plesne: polko, drobljanc in zibenshit.

Neumorni fantje so pridno vlekli 10 metrov dolg ploh v povorki po ulicah Ilirske Bistrice.

IZ STARIH FOTOGRAFSKIH ALBUMOV

Milan Brinšek 1872 - 1958

Pričujoči kotiček smo v Snežniku namenili domačinom, pa tudi vsem tistim posameznikom, ki jih je življenjska pot pripeljala v Ilirsko Bistrico in so s fotografsko kamero ljubiteljsko ali profesionalno beležili utrip našega kraja in ljudi okrog sebe. Njihov odnos do fotografije kaže, da v njej niso iskali zgolj njene dokumentarne vrednosti in da niso želeli ohraniti le spomin na nek neponovljiv trenutek, pač pa so želeli izraziti tudi ali predvsem njeno umetniško izpovedno moč. Bodi ta zapis prav njim v hvaležen spomin. Tokrat listamo po fotografskem albumu Milana Brinška.

Milan Brinšek okrog leta 1920

O znani in ugledni Brinškovi trgovski družini sem pisal že zadnjič, ko smo spoznavali obsežno življenjsko delo Bogumila Brinška. Oče **Ivan** in mati **Ivana**, rojena Gašperšič, doma s Prema, sta imela kar štirinajst otrok. Žal jih je pet umrlo že v rani mladosti. Starša sta poskrbela za solidno izobrazbo vseh šestih sinov in treh hčera. **Dragotin** je bil uspešen trgovec v Trstu, **Stanko** geometer, **Gabrijel** je študiral tehniko v Nemčiji in je bil po izselitvi v Argentino pomemben strojni inženir, gospodarstvenik in organizator slovenskih izseljencev v Buenos Aires, **Josip** je po trgovski šoli prevzel domačo trgovino v Trnovem, **Bogumil** je bil uspešen finančni uradnik, **Milan** pa se je po končani trgovski šoli in krajši zaposlitvi v domači trgovini odločil za železnico.

Milan Brinšek se je s fotografijo, ki ga je spremljala vse življenje, srečal kot srednješolec v Ljubljani. Ko listamo po njegovih fotografskih albumih in si ogledujemo skrbno izdelane in

večinoma na albumske liste nalepljene fotografije, spoznavamo tudi njegove življenjske postaje: rodno Trnovo, številne službe na nekdanji Južni železnici, srečamo ga kot železniškega uradnika in šefa postaj na Matuljih, Št. Petru (Pivka) in Rakeku. Pred zasedbo Italije se je preselil v Maribor in zaradi znanja jezikov znova prišel v naše kraje, tokrat na železniško postajo v Postojno kot vodja Zastopstva jugoslovanskih državnih železnic. Poročil se je z Bistričanko in učiteljico **Miroslavo Frico Martinčičevo**. V Mariboru sta si zgradila dom, kjer sta se jima rodili hčerki **Vlasta** in **Tatjana**. Že od doma je dobro poznal nevarnosti fašističnega režima, kot svobodomislec pa je postal tudi zaprisežen nasprotnik nemškega nacizma, ki je proti koncu tridesetih let grozil zlasti na Štajerskem. Hišo v Mariboru so Brinškovi pozneje prodali in se za stalno naselili v Grosuplju, kjer je Milan Brinšek leta 1959 umrl v svojem sedemdesemdesetem letu. Tam je tudi pokopan.

Milan Brinšek je za fotografijo verjetno navdušil tudi svojega osem let mlajšega brata **Bogumila**, ki ga je seveda kasneje očitno prekosil. V nasprotju z Bogumilovimi fotografskimi motivi, obrnjenimi v vrhove mogočnih gora, v divji skalni svet, v nepreplezane stene, pa spet proti nebu in igri oblakov, svetlobe in sence, kjer komaj najdemo posamezno drevo ob veličini visokogorske pokrajine ali strašnih razsežnosti podzemnega sveta, kjer neznatno človeško bitje skoraj nima kaj početi, je fotografija Milana Brinška umirjena, mehka in tiha. Pravila kompozicije je Milan Brinšek vsekakor visoko spoštoval, vendar pri njem ne izzivajo nemira in iskanja. Vse je tu, na njegovi sliki. Gledalčevu oko in duša se umirita.

Idilični pejzaži z drevjem, ki se ogleduje v mirnem potoku, z vejami, ki se dotikajo vod-

nega ogledala in potjo, ki se med drugimi ogledala v daljavi, so brez ozadja, s retuširanjem nekoliko zabrisal, da bi drevo, pogosto vrba, topol ali breza, z vsako vejico in listom. Pokrajina na tu se komaj kdaj dvigne v opazno vidno tivo za svoje fotografije je pogosto iskanje. Rad je fotografiral kmeta za povprečen voz, ki se je šibil pod težo lesa dar zmeraj le kot del velike kompozicije saža.

Tu so še številna tihožitja "mrtve" predmetov, ki so ga obdajali: najpogostejša bila to kar delovna miza s svetilko in na njej ali pa bela cvetka, polna sonca, nem ozadju delovne sobe. Nič vsega nastavljenega fotografu. Portreti njegovih otrok, deklic ali že odraslih posebej poudarjajo njegovo obvladovanje fotografske kamere v iskanju ravnotežja in sence. Motivni svet Milana Brinška je jina okrog njegovega službenega mesta, značilnosti krajine, ki v letnih časih spreminja svojo podobo, je njegova sta hčerki in ljudje iz neposredne okolice gosto sorodniki.

Žal nimamo podatkov, ki bi potrjevali, da se je Milan Brinšek udeleževal skih razstav, čeprav dejstvo, da so njegove fotografije z vogalčki skrbno pritrjene na tiziran in temni albumski papir, govori prid. Ohranjena je tudi korespondenca z Bogumilom o uporabi fotografske kalij. Vnuč ing. Nikola se bežno spominja je bila v neki nemški fotografski reviji na fotografija Milana Brinška z močnimi kloščevce ulice v Ljubljani s Frančiškovo kvijo v dežju. Ta fotografija je ohranjena opusa fotografske ustvarjalnosti Milana Brinška je pri njegovih sorodnikih ohranjenih dvesto fotografij, ki čakajo na fotografske strokovnjake in primerno vrednotenje.

Za obe objavljeni fotografiji in pogledu jih vključuje pričujoči prispevek, s katerim vključuje mladi spoštujemo stare čase. Djemu in ing. **Nikoli Čubrariču** ter **Bitki Perkan Brinškovi**.

Značilni pejzaž Milana Brinška, okolica Pivke, posneto okoli leta 1910

KARATE

Bistričani ponovno državni prvaki

5. Bistričani ponovno državni prvaki. Njunska ekipa KARATE KLUBA TELES ILIRSKA BISTRICA (Kristofer Štemberger, Bert Čurlić in Domen Gobec) je po letu 1994 v nedeljo, 19. marca, v marševski dvorani Tabor ponovno osvojila naslov državnih prvakov v katah, Kristofer Štemberger pa je v tekmovanju posameznikov zasedel drugo mesto. Konkurenca je bila zelo ostra, saj je nastopilo 30 klubov s preko 100 tekmovalci. Člani Karate kluba Teles smo ponovno dokazali, da smo v vrhu slovenskega karatea.

Vsi, ki se že vrsto let ljubiteljsko ukvarjamo z vzgojo mladih ter s treniranjem starejših tekmovalcev, smo na letošnjem državnem prvenstvu v katah naših pozameznikov in ekipe karate kluba Teles posebej ponosni. Ti uspehi potrjujejo, da smo na pravi poti. V kratkem smo s prostovoljnimi člani naših članov in simpatizerjev uredili dvorano v Sokolskem domu, sedaj pa se širijo glasovi, da bomo smeli več uporabljati. Naš cilj je, da bi bili deležni pomoči in podpore pri ureditvi garderobnih prostorov in sanitarij, nam nekateri meščani polena pod noge. Zavedamo se, da ni trajna rešitev, pričakujemo

pa, da nam bo Športna zveza Ilirska Bistrica tako pri iskanju trajne prostorske rešitve kot tudi pri zagotavljanju najnujnejših finančnih sredstev aktivno pomagala, saj smo njeni uspešni člani.

Na koncu se bo morala tudi naša občina z vsemi svojimi organi in starši klubskega otrok odločiti, ali je tej sredini potreben tako uspešen športni kolektiv ali ne, saj na ta način ni več možno delati. Upam, da bo vendarle prevladal zdrav razum in nam bo končno omogočeno normalno treniranje in vzgajanje mladih športnikov.

Stojan Šestan

Kristofer Štemberger, Leopold Kirn, trener Stojan Šestan in Domen Gobec (manjka Robert Čurlić)

Izpitni za pasove v karateju

10. marca, so domači karateisti organizirali izpite za rumene, oranžne, rjave, plave in črne pasove. Po letnem programu Karate kluba Teles so bili izpredvideni že decembra 1994, vendar jih zaradi objektivnih razlogov niso mogli izpeljati.

Izpite so organizirali v dvorani Sokolskega doma, za višjo stopnjo pasu pa se je prijaviло kar 38 članov in članic. Pripravljenim znanja so začeli ob 18. uri, vendar izpitna komisija (Leopold Kirn, Vojka Šestan in Kristofer Štemberger) ni imela težkega dela, saj je čez

tri ure lahko z zadovoljstvom ugotovila, da imajo v klubu lep "kupček" talentov, ki bodo Ilirsko Bistrico uspešno zastopali na bodočih tekmovanjih. Pred lepim številom staršev je predsednik kluba Ivan Bergoč podelil diplome za opravljene izpite.

Izpitna komisija in kandidati za rumeni pas ob zaključku izpita

STRELSTVO

Prvi mesti na tekmovanju državne dopisne strelske lige

Strelska družina 4. JUNIJ ILIRSKA BISTRICA je v petek, 3. marca 1995, izvedla občinsko tekmovanje pionirjev in mladincev z zračno puško. Doseženi so bili naslednji rezultati: med pionirji je prvo mesto zasedel Uroš Mahne, drugo mesto Željko Markovič in tretje mesto Marko Jelenič. Med mladinci je prav tako zasedel prvo mesto Uroš Mahne, drugi je bil Uroš Turkovič in tretji Marko Grilj.

Z rezultati, doseženimi na občinskem tekmovanju, so se pionirji in mladinci kvalificirali na tekmovanje državne dopisne strelske lige, ki je bilo 12. marca v Ljubljani. Naši tekmovalci so v hudi konkurenci dosegli zelo dobre rezultate, še več, prvak med mladinci na tekmovanju državne dopisne strelske lige je postal Simon Spetič, član Strelske družine 4. junij iz Ilirske Bistrice.

Tudi ekipno je Strelska družina 4. junij dosegla izjemne rezultate, saj je s 886. krogi osvojila prvo mesto ter postala prvak tudi v ekipnem mladinskem tekmovanju na ljubljanskem strelišču. Čestitamo!

Med pionirji posamezniki se je Uroš Mahne uvrstil na tretje mesto in Strelski družini 4. junij pristreljal še bronasto medaljo. Tudi njemu čestitke!

Slavko Mahne, trener pionirske in mladinske ekipe

LOKOSTRELSTVO

4. odprto državno lokostrelsko prvenstvo INDOOR OLYMPIC ROUND

Najboljši lokostrelci iz vse Slovenije so se 11. in 12. marca 1995 potegovali za naslove državnih prvakov v športni dvorani OŠ A. Žnideršiča. V soboto so imeli kvalifikacije za startna mesta v nedeljskem nastopu. Tekmovanje je potekalo tako, da se je zmagovalec vsakega dvoboja uvrstil v nadaljnji krog, poraženec pa je izpadel. V finalu vsake discipline sta se pomerila dva najboljša tekmovalca.

Zmagovalci po disciplinah v ženski in moški konkurenci: *olimpijski slog* - Dunja Zupančič in Samo Medved (oba KL Moste); *instinktivno* - Marija Justin (LS Partizan Škofja Loka) in Vinko Leban (LK Tolmin); *compound* - Antonija Erjavšek (LK Čatež) in

Štefan Ošep (LK Polzela). Od domačih tekmovalcev sta nastopila Andraž Čeligoj (olimpijski slog) in Martin Hrvatin (compound). V nedeljo je Andraž prvi dvoboj dobil in izpadel v naslednjem (1/8 finala), Martin pa je izpadel že v šestnajstini finala.

ŠOLSKI ŠPORT

Atletika v dvorani

Športna zveza Ilirska Bistrica in učitelji športna vzgoje na osnovnih šolah so organizirali občinsko prvenstvo za učence od 3. do 8. razreda. 2. marca so se v športni dvorani OŠ A. Žnideršiča pomerili učenci 5. in 6. ter 7. in 8. razredov.

Prvovrščeni po disciplinah (5. in 6. razred): tek na 600 m - Danijel Bulič in Nataša Mršnik (oba OŠ AŽ); 30 m - Tomaž Čendak in Mojca Logar (oba OŠ DK); skok v daljino z mesta - Peter Grlica (AŽ) in Špela Muha (DK); skok v višino - David Jenko in Špela Muha (DK); suvanje medicinske žoge - Domen Škrabolje in Nataša Živkovič (DK).

Prvovrščeni po disciplinah (7. in 8. razred): 600 m - Matjaž Kešanski (DK) in Anja Porta (TT Knežak); 30 m - Miha Rudež (DK) in Ines Batista (AŽ); skok v daljino z mesta - Ivo Tijan (AŽ) in Bernarda Smerdelj (DK); skok v višino - Marko Mikuletič (AŽ) in Sintija Kmetec (DK); suvanje medicinske žoge - Matjaž Kešanski in Diana Štemberger (DK).

9. marca so se v atletskih disciplinah pomerili še učenci tretjih in četrth razredov. Tekmovanja se je udeležilo več kot 150 učencev iz petih šol.

Zmagovalci: 600 m - Gregor Logar (OŠ Podgora Kuteževo) in Vesna Mihelj (TT Knežak); 30 m - Borut Grošelj in Lara Logar (AŽ); skok v daljino z mesta - Tomaž Stegu (AŽ) in Jana Tomažič (TT Knežak); štefeta 4 x 40 m - dečki OŠ D. Ketteja in deklice OŠ A. Žnideršiča.

Območno prvenstvo

28. marca so se tekmovanja udeležili 204 tekmovalci iz dvanajstih šol Primorske in Notranjske. Pomerili so se v petih disciplinah med mlajšimi in starejšimi dečki in deklicami.

Iz ilirskobistriških osnovnih šol so se najbolje odrezali: Špela Muha (DK, 1. mesto daljina z mesta), Marko Murovec (AŽ, 1. mesto suvanje krogel), Martina Boštjančič (DK, 2. mesto skok v višino), Špela Brožič (DK, 3. mesto 30 m), Borut Celin (OŠ Podgora Kuteževo, 3. mesto daljina z mesta), Matjaž Urh (DK, 3. mesto suvanje krogel) in Katja Smrdel (DK, 4. mesto 30 m).

Smučanje

Po dolgih letih je v sredo, 22. marca, Športna zveza Ilirska Bistrica skupaj s Smučarskim klubom Snežnik pripravila tekmovanje v veleslalomu na Sviščakih. Najhitreje so progo presmučali: Suzana Logar in Nejc Belušič (oba OŠ DK) med letniki 1984/85, Kristina Širca in David Kozman (DK) med letniki 1982/83 ter Manca Možina (DK) in Jernej Tomšič (AŽ) med letniki 1980/81. Nastopilo je čez 80 tekmovalcev, uvrstilo pa se jih je 66. (Foto: Majda Širca)

TENIS

Tenis klub Ilirska Bistrica je oživil svoje delovanje

Na občnem zboru v petek, 24. marca, smo se na novo organizirali, imenovali vodstvo in sprejeli dopolnjena pravila. V upravljanje smo prevzeli teniški igrišči pri športni dvorani OŠ A. Žnideršiča in tako dobili osnovne pogoje za delovanje.

Zadali smo si naslednje cilje: spodbujati bomo množično in redno igranje rekreativnega tenisa, popularizirali tenisa s prirejanjem začetnih in nadaljevalnih tečajev, vzgajali lastni strokovni kader (vaditelje in učitelje), organizirali teniške krožke v osnovnih šolah, izvajali selekcijo in pripravo tekmovalcev za nastop v ustreznih ligah TZS, organizirali srečanja in tekmovanja s sosednjimi klubi ter interne lige članov kluba, skrbeli bomo za prijetno športno in družabno vzdušje na in ob igriščih z oživitvijo športnega življenja v kompleksu in okrog športne dvorane, v prihodnosti pa bomo poskušali ustvariti tudi pogoje za celoletno igranje tenisa z ustreznim nadkritjem igrišč.

Člani kluba bodo lahko igrali tenis z nakupom letne karte (abonmaja): tip A omogoča rezervacijo dveh igralnih terminov tedensko (cena 300 DEM v tolarški protivrednosti), tip B pa rezervacijo enega termina tedensko (150 DEM v tolarški protivrednosti). Oba abonmaja sta med družinskimi člani prenosljiva. Abonma A poleg tega omogoča še brezplačno uporabo igrišča, če je to nezasedeno.

Cena ure igranja izven abonmajskih terminov

	ČLANI		NEČLANI	
	Odrasli	šol. mlad.	Odrasli	šol. mlad.
pon.-pet. (do 14 ⁰⁰)	400	100	500	200
(16 ⁰⁰ -20 ⁰⁰)	600	600	700	700
sob./ned.	600	600	700	700

Interesenti se lahko vpišejo v klub tako, da podpišejo pristopno izjavo in plačajo članarino, ki znaša 2.000 SIT za odrasle in 300 SIT za šolsko mladino. Vpis in plačilo članarine sta možna do konca aprila 1995 pri dežurnem na teniških igriščih: ob delavnikih od 16 - 20⁰⁰, ob sobotah in nedeljah pa od 9 - 20⁰⁰. Člani kluba lahko v tem času kupijo tudi abonma A ali B. Igralna sezona se bo začela 15. aprila. Dodatne informacije dobite pri dežurnem na igriščih ali pa na tel. 41-741. Teniški pozdrav!

Izvršni odbor TK

TABORNIŠTVO

Glas Jelovice in NOT '95

Potem, ko smo se 14. januarja 3 ekipe iz Rodu snežniških ruševcev udeležile orientacijskega tekmovanja Glas Jelovice v Škofji Loki, smo se v noči iz 25. na 26. marec udeležili še Nočnega orientacijskega tekmovanja v Igu pri Ljubljani in sicer z eno ekipo v konkurenci PP (16 - 20 let).

Glede na to, da sta se takega tekmovanja udeležili prvič, sta se ekipi PP - dekleta in GG - fantje na Glasu Jelovice odrezali solidno, ekipa PP - fantje nad 16 let (Gregor Kovačič, Marko Mršnik, Iztok Urbančič, Boštjan Kerma in Miha Škerlavaj) pa se je uvrstila na odlično 4. mesto v konkurenci 12. ekip in to z zelo majhnim zaostankom za vodilnimi tremi.

Nočnega orientacijskega teka se je udeležila samo ekipa PP v oslabljeni postavi, saj smo nastopili samo štirje tekmovalci (Tomaž Čendak, Tomaž Kaluža, Marko Mršnik in Miha Škerlavaj). Kljub temu smo zasedli zelo dobro 11. mesto med 35. ekipami iz vse Slovenije in tako potrdili dejstvo, da se iz leta v leto približujemo orientacijskemu vrhu v Sloveniji. Lansko leto smo osvojili 6. mesto na Glasu Jelovice in 14. mesto na Nočnem orientacijskem teku.

Miha Škerlavaj

**Občina
Ilirska Bistrica**

**Vesele velikonočne praznike
Vam želijo**

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE
IN
UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNICA - LINEA ART
Bazoviška 19
tel/fax. 067/42-077

POLIURETANI
plama

TRGOVINA
Z GRADBENIM MATERIALOM
PODBEŽE 39 - ZALCI
66250 IL. BISTRICA
tel. 067/82-402, fax. 067/81-285

TRGOVINA "BOŠTO"
BAZOVIŠKA 4a
66250 IL. BISTRICA (za GG)
tel. 067/42-123

**VABIMO VAS
na ogled
razstavnega prostora
keramičnih ploščic in
ostale kopalniške opreme**

keramika - eleganca - kvaliteta

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 66250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

TORIS

Vojkov drevored 14, 66250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

MLINOTEST
PEKARNA
Ilirska Bistrica

**transport
terminal**
ilirska bistrica

KOZLEK

PROIZVODNJA - TRGOVINA - STORITVE d.o.o.

Rozmanova 19, 66250 Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/41-630

primorje
ajdovščina

ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

dekorativne in obstojne
zidne obloge
v imitaciji različnih
vrst lesa

lesoni

lesno kemična industrija,
ilirska bistrica, nikole tesle 11
tel.: 067/41-241, fax: 067/41-433

PURPLATEX

d.o.o.

Gradišče 51, 66243 Obrov, tel: 066/88-016, fax 066/88-033

Sedežna garnitura: ŽANA

PIZZERIA

Coccolo

66244 PODGRAD
Telefon: 067/85-120

PIVKA
perutninski kombinat
Neverke 30
66256 KOŠANA

UGODNA PRODAJA

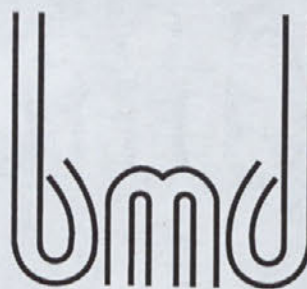
Prodaja rjavih jarkic,
odličnih lahkih nesnic pred nestnostjo

FARMA MALA BUKOVICA

Vse informacije dobite po telefonu:
067/82-470 (na farmi) in
067/55-810 (na sedežu podjetja)
od 8⁰⁰ do 14⁰⁰ ure.

**GOZDNO GOSPODARSTVO
POSTOJNA**

BMD INŽENIRING
Ilirska Bistrica

OŽIVLJANJE TRADICIJ

Bo vzletel tudi bistriški Sokol?

Govor na izrabljanje sokolske tradicije in imena, kar si zadnje čase neoprijemljivo privoščijo nekatere stranke in neodgovorni posamezniki, se je v zmarca zbralo v Ljubljani petdeset delegatov društev, iniciativnih odborov in stopnikov občinskih športnih zvez skoraj iz vse Slovenije in po polstoletni aktivnosti znova ustanovilo SOKOLSKO ZVEZO SLOVENIJE. Po zadnji reorganizaciji športne dejavnosti v občinah, mestih in krajih se je namreč pojavila želja, da bi se z ustanavljanjem sokolskih društev lahko znova nadaljevalo z tradicijo splošne telesne vzgoje, športnih aktivnosti, pa tudi kulturno in športnega dela, kot jih je nekoč vključeval Sokol.

Prisotni delegati so izražali prepričanje, da je možno sodobne poglede na športno vzgojo mladine in prebivalstva nasloniti na nekdanje okvire sokolske organizacije. Predvsem pa naj bi sokolstvo ostalo nepolitično in nestransko delo v vsem svojem delovanju, zaščititi pa je treba tudi vso sokolsko imovino. Enotni so bili tudi glede zaščite in zavarovanja tako sokolskega imena, kot plemenitih tradicij sokolskega gibanja, ki je na prelomu stoletja tako množično zaznamovalo življenje slovenskega naroda. Ustanovne skupščine se je udeležil tudi predstavnik češkega veleposlaništva v Sloveniji in namenil delegatom veliko lepih misli. Na Češkem je sokolstvo prav zdaj v velikem razmahu.

tudi sokolska društva v Postojni, Cerknici in Ilirski Bistrici. Na izjemno razvejano in vsestransko delo sokolskih društev, ki so dejansko zajemala vso krajevno mladino in narodno zavedne domačine, danes spominjajo le še redki sokolski domovi, morda še kje slučajno ohranjen sokolski telovadni ali svečani krog

Trtek, 9. marca 1995, je bila v Ljubljani znova ustanovljena Sokolska zveza Slovenije. Zarjasto zveze je bil izvoljen profesor telesne vzgoje Danijel Knaus (v sredini) iz Ljubljane. Borovanje je pozdravil tudi predstavnik Veleposlaništva Češke Republike v Sloveniji. Sokolski prapor je bil na častnem mestu.

in na Primorskem le še dva ohranjena sokolska prapora: v Gorici (Italija) in prapor Telovadnega društva SOKOL v letu 1909. Verjetno je to tudi razlog, da sta na ustanovni skupščini s Primorske sodelovala le delegata iz Postojne in Ilirske Bistrice.

In kako bo na Bistriškem? Bo sedanja generacija zmogla to kar sta zmogli generaciji pred njo? Domače sokolsko društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1867, takoj za ljubljanskim in kranjskim, so Bistričani prvi obnovili leta 1904 in drugič po prvi svetovni vojni leta 1920. Zgradili so sokolski dom v letu 1912, osmi tak dom na Slovenskem s telovadnico za izvenšolsko telovadbo. Bo šlo tudi tretjič?

Številne so telesno-vzgojne in športne dejavnosti na Bistriškem, ki niso zajete v samostojnih športnih društvih in bi jih bilo moč povezati v dejavnost novega sokolskega društva v Ilirski Bistrici. Vendar brez strokovnih sodelavcev ne bo šlo, ne samo zaradi sokolskega društva, pač pa predvsem zaradi celovitejšega telesno-vzgojnega in športnega dela z našo mladino ter odraslimi prebivalci. To pa je vsekakor pomembnejša naloga.

Tekst in fotografija: Vojko Čeligoj

IZ OSNOVNE ŠOLE JELŠANE

Zgodilo se je v februarju

Obiskal nas je čarodej Roman in s svojim nastopom navdušil tako najmlajše kot najstarejše gledalce. Zlasti zanimiva je bila točka z golobčki. Asistentka je bila Ivana Čekada iz 2. razreda.

Slovenski kulturni praznik smo počastili dejavno: učenci višjih razredov so se pripravljali na literarni kviz. Z žrebom so določili tekmovalce. Vsi so pokazali solidno znanje o slovenskih književnikih in njihovem delu. Šele dodatna vprašanja so prinesla zmago Mateji Ujčič, Marini Kisiću, Darji Žuštovič in Bojanu Iskri. Vsi učenci iz nižjih razredov pa so tekmovali v sestavljanju besed, iskanju sinonimov ... Bilo je zelo napeto vse do konca. Zmagovalci so prejeli sladke nagrade.

Petošolci so z razredničarko N. Pirih obiskali varovance Doma starejših občanov v Ilirski Bistrici in jih razveselili s pestrim glasbeno-dramskim programom.

Dvajset učencev iz vseh razredov je obiskalo in uspešno zaključilo osnovno

planinsko šolo. Zaključek je popestril z diapozitivi in zanimivim predavanjem s svojega potepanja po "strehu sveta" - Nepalju naš bivši učenec Marjo Princ.

Na valentinovo so se na naši šoli pisale najlepše in najduhovitejše ljubzenske izjave. Osmošolci so opravili prvi resni, za zdaj še poskusni, test iz slovenščine in matematike.

M. Gaberšnik

Valentina draga, jaz ljubim te, A upam, da tudi ti misliš na mé. Ljubezen je lepa, je lepa za dva, Eden sam ljubezni ne pozna. Nisem jaz sam, drugih je še, Ti, Valentina, izberi me! Iгла velika mi je zbodla srce, Na, Valentina, pismo za te. A v pismu piše "Ljubim te!"

Barbara Smajila, 3. razred

UČENCI IN STARŠI

Pouk tehnične vzgoje v delavnicah staršev

Viru dnevov odprte šole smo obiskali tudi nekatere starše učencev v njihovih lesarskih delavnicah. Tako smo želeli popestriti pouk tehnične vzgoje in obdelave lesa v 6. razredu, pa tudi vključiti starše v obravnavo oziroma jih povabiti k sodelovanju.

Obiskali smo Zadeljeve na Baču, kjer razrezujejo elemente za izdelavo in mizne plošče. Oče nas je prijazno sprejel in razkazal svojo delavnico, predstavil stroje na katerih delajo in nam demonstriral izdelavo lesa.

Želetovih na Baču smo si v veliki proizvodni hali ogledali izdelavo in tapetiranje sedežev za stole in njihovih naslonjal. Oče nas je vodil od žage do brusilke, rezkalnika, žage za rezanje gume in škarij za razrez blaga. Natančno nam je razložil delo na vsakem od teh strojev. Domov smo odnesli penaste gume, ki nam jih je oče razrezal za domačo rabo.

Pri Šabčevih na Baču smo bili z obiskom zelo zadovoljni. Oče nam je na svojih strojih razrezal, zbrusil in izvrtal vse potrebne dele, tako da je ob zaključku našega obiska sestavil celotno stoličko, kakršne izdelujejo pri njih. V spomin na obisk v njihovi delavnici nam je izdelal tudi lesene žlice.

Učenci so bili zelo navdušeni nad tako obliko pouka. Zdjaj bodo izdelali tudi stoličke, ki jih bodo izdelali tudi v šolski, na novo opremljeni delavnici. Staršem, lesarskim kooperantom Stolarne Bač, ki nam tako prijazno pospremljajo skozi njihove delavnice, se znova zahvaljujemo in se jim priporočamo za sodelovanje pri izdelavi stoličk.

Jožica Šajn, OŠ Toneta Tomšiča Knežak

Šolski sklad dekana Karla Jamnika

Sredstva sklada so namenjena za štipendiranje in razvoj samostanskega šolstva.

Do 25. 3. 1995 so delavci podjetja IRBIS d.o.o. v sklad prispevali 7.350 SIT.

Prispevke v sklad lahko nakažete na Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Il. Bistrica,

žiro račun št. 52210-678-80438, prispevke v devizah pa na

žiro račun št. 52210-621-2010-201-72702-10611/86 pri LB SBK PE Ilirska Bistrica s pripisom "Sklad".

SLIKOVNA KRIZANKA

SESTAVIL: M. M.	ČLOVEKU PODOBNA OPICA	TAHIMETRI	REKA V SRBIJI	STROKOVNIJAK ZA OPTIKO	ŠEST OSIP	VERDJEVA OPERA	RELIGIJE	OSTAVKA		
ZGODNJA DOBA V ŽIVLJENJU									MESTO NA SEV. ŠVEDSKE	IME CHAPLINOVE ŽENE
RAZMESTITEV										
POLDRAG KAMEN					UMETNOST (LAL)					
MARKET V ILIR. BISTRICI					REKA V BOSNI					
ENAKA SOGLASNIKA			KOMUN. PART. ITALIJE				ODKOPAVANJE			
ČASOVNA ENOTA			KABALISTIČNA BESEDA		SIMBOL ZA RADIJ		PREDSTOJNIK SAMOSTANA			
ZDRAVILNO V OBLIKI PLOŠČICE					NEWŠKA POPEVKA		PORE. NA SV. IRSKE			
PREDIVALEC ČRNE CELINE								SKANDINAV. IME		
VRSTA ANTILOPE							MESTO NA PAŠMANU			UČITELJ RETORIKE
	TONE KRALJ	OZIRALNI ZAJEMEK					VLADO KRESLIN			PREPLAH
		VESELJE								
GRADBENI ELEMENT					TROPSKI SEDEŽ				PRIPOV. PESEN	NEKDANJE MESTO V BABIL.
					GL. MESTO SAUD. ARAB.					
BIVŠI MADŽARSKI POLITIK						60 SEKUND				
						PRIZORIŠČE V CIRKUSU				
	TUJE Ž. IME							MESTO V AMER. DRŽ. OHIO		
	PTIČ PEVEC									
SLOV. LIT. KRETIK IN ZGODOV.								SIMBOL ZA BENJI		RAFKO IRGOLIČ
								BIVŠI JUG. ATLET		ODŽAGAN ROS DEBLA
SREDNJA BRAZDA								UKANA		
								KOVINSKI ELEMENT POVEZAVE		
IME AMER. KOMIKA LAURELA					NAUK O POMORSKI PLOVBI					IME NAKED. PESNIKA SOPOVA
					URANOV SATELIT					URIN
					PAUL EHRLICH	NEOMET			SIMBOL ZA NATRJI	YISORA KARTA
						OZNAKA LETAL ILLUŠIN			VEZNIK	

REŠITEV KRIZANKA IZ FEBRUARSKE ŠTEVILKE (vodoravno):

Slovenka • kolonist • Ovid • tao • Pskov • nn • okapi • tantal • la • Irci • Pope • akov • IP • vas • moderna • karo • IČ • cik • teran • Narva • Avanti • Eil • Panait • akant • er • Salko • Rižana • trio • minaret • Res • kota • ica • avt • Oti • sv • lov • Tit • AV • jesen • pubertas • Snežnik.

PRILOŽNOSTNI POŠTNI ŽIG

ZA LETOŠNJO VELIKO NOČ

Voščimo z brkinskimi pirhi

Kdo ne pozna belokranjskih pisanic in prekmurskih remenk? Ob velikonočnem času se z njimi postavlja Belokranjec in Prekmurec. Njihov sloves pa sega tudi čez meje naše domovine. Komaj kdo pa pozna naše domače BRKINSKE PIRHE, ki so po tradiciji vsaj enakovredni, po izvedbi pa celo prekašajo omenjene pirhe. Na Suhorju v Brkinih jih še vedno umetelno izdeluje 87-letna domačinka Antonija Krebelj.

Na tradicionalni način obarvane pirhe v rdeči in rjavi barvi krasi s praskanjem z ostrim nožičem in ustvarja drobne čipkaste oblike vzorcev. Številni so cvetlični vzorci, pogosto so na pirhih golobi, grozdje in razne srčaste oblike v neštetihih inačicah. Vzorci niso nikoli čisto enaki, saj je vsak izdelek unikat. Številne motive je gospa

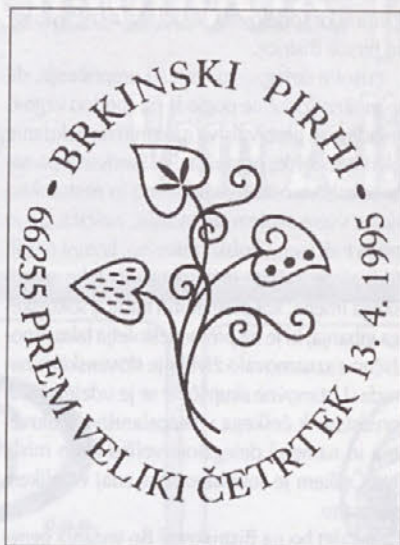
Antonija Krebelj videla pri svoji materi, od katere se je dosti naučila, mnoge motive pa je oblikovala sama. V predvelikonočnem času jih izdelava veliko, največ za sorodnike in vse, ki se zanimajo za njene pirhe, še največ pa za vaške otroke, ki menijo, da so poslikani pirhi še slastnejši.

Takšne in podobne pirhe so oblikovali tudi po drugih brkinskih vaseh in celo v Ilirski Bistrici. Pirhi, ti značilni velikonočni darovi iz naših krajev, si vsekakor zaslužijo večjo pozornost vseh nas in tudi slovenske strokovne javnosti. Za letošnjo veliko noč bodo pirhi Suhorke Antonije Krebelj ponujeni tudi na barvni razglednici - voščilnici in tako prišli v mnoge naše družine.

Pošta Prem bo na Veliki četrtek, 13. aprila, uporabljala poseben priložnostni žig z mo-

tivom brkinskega pirha Antonije Krebelj. Žig je pripravilo Primorsko numizmatično društvo Ilirska Bistrica, oblikoval pa ga je Romeo Volk.

Romeo Volk in Vojko Čeligoj
(Foto: R. Volk)

splošna banka koper
ACTIVA-EUROCARD/MASTERCARD

ZAVRTITE SVET V SVOJO SMER!

Prva
slovenska
kartica,
ki jo lahko
uporabljate
tudi v
tujini!

Za vse informacije
Vas pričakujemo v enotah
Splošne banke Koper.

ACTIVA • EUROCARD/MASTERCARD

Vesele velikonočne praznike
pri tolčenju pirhov

Vam želi

GOSTILNA • TRGOVINA • DISKONT

SNEŽNI

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	70.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	35.000 SIT
3. četrtnina strani	14 x 17 cm	18.000 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	9.000 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	4.500 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%.

Za večkratno oglaševanje znižamo ceno po dogovoru.

Pokličite:

"GA commerce", Bazoviška 40, Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/81-297

Naslov uredništva: Bazoviška 40, 66250 Ilirska Bistrica, tel. 067/81-297, tel/fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović

Izdajatelj: "GA commerce", Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnullović

Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko Čeligoj, Zdravko Debevc, Franc Gombač, Ivko Spetič /predsednik/, Sergij

Urednik, novinar in lektor: Branko Zidarič

Tehnični urednik: Raymond Fabijanič

Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica

Naklada: 1300 izvodov